МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

ШОАТТА
10
ИЮЛЬ
1965 шу
№ 82 (4095).

Мах 2 кеп.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

КЪОНАЧА КОММУНИСТИЙ — ДУКХАГІА ЙОАКХО

Советски халкъа тешаме авангард я Коммунистически парти. Хьалкъа юкъе дикагІа мел дар, толашагІа мел дар шийх доаллаш йолча цо ший мугІарашка хьайбу халкъа эгтара а толашагІа бола, шоайх доахкача гІулакхашка диллача дикагІа бола нах шоаш хилар хьагойта халкъа къонгаши мехкарий. Парте хадданза йоакхо ю КПСС члена сий лакхдара.

Укх тІеххьарча хана республика цхьайола районни партийни организацеш дикагІа йоакхо е яьннай материальни рузкъа хьадеш бола нах шоай мугІарашка хьайбара, КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш чакхъяхара производстве лоаттабеча къовсаме коммунистий лоархІам лакхбара. Цунца цхьана лаьрхІа болх бе беза къонача коммунистащта кхетам балара.

Масала, хьаэцаргья вай Гудермесски район. Парте горкома хьдда болх бу парте хьайбеш болча нахага индивидуальни хьажара принцип цІенхаштта лелаяра, къона коммунисташ идейно чІоагІбара а царна кхетам балара а. Иштта дика дІахьу къоначa коммунистащца беш бола болх КПСС Грозненски райкомо а. Парте райкоме вІашагІъелла болх беш я къонача коммунистий школа. Укхаза цар Іомаю парте Программеи Устави, КПСС лакхехьарча органий решенеш, парти вІашагІйоллара дешаш, ладувгІараш цига еш тайп-тайпарча темаех лекцеш, каст-каста докладаш ю. Школе къонача коммунисташта къамаьлаш ду балха йоккха опыт йолча партийни а советски а болхлоша.

Ер шоллагІа шу да парте Сунженски райкоме къонача коммунистий школа болх бу. Укх тІеххьарча хана школа ладувгІарашта дукхагІа йоакхо е яьннай парте райком. Школа хьехархой ба йоккха опыт йола партийни болхлой, хІьта каст-каста коммунисташта хьалхашка къамаьлаш ду парте райкома болхлоша. Масала, парте райкома хьалхарча секретара нов. Варлашкина царна йийшар «Партех бола марксистско-ленински хьехами из КПСС Программа тІа дегІабари» яха лекци, районе хьалха латтача «Победа» яхача колхоза партийни организаце кулгалхочо нов. Михайлевас йийшар коммунистий лоархІам, цар бокъонаш, декхараш дувцаш йола лекци, хІьта коммунизм хьалъечун моральни кодекс яхача темах къамаьл дир парте райкома инструктора нов. Орцханова.

Къонача коммунистий школе занятеш бетта цкъа ю. Парте члений кандидаташта дика коммунистически кхетам лу школа.

ХІара КПСС райкома а горкома а торо я юххьанцарча партийни организацешка гІолла хинна а ца Іеш шоаш къонача коммунисташта кхетам бала. Масала, Наьсаре хилар КПСС члений кандидатий семинар. Цу семинаре чулоацам дика болаш а тайп-тайпарча темаех а къамаьлаш дир парте райкома секретараша нн. Цолоева, Василькова, Куркиевас. Цу семинарах пайда баьлар къонача коммунисташта.

КПСС членалла ва лаьрхІа хІара саг бокъонца вовза йиш хулийт партийни организацега КПСС Уставах оттаяьча стажо. Парте Устава тІа аьннад: «КПСС члений кандидат волча хІара саго партийни организаце беррига балха юкъе дакъа лоац», хІьта из яхилга да парте члений кандидат идейни чІоагІвала, партийни порученеш йизза кхоачашъе, къахьегача ше кхо ца веш хьокхаме хила из декхарийла хилар.

Уставо иштта дІадехараш парте члений кандидата кхоачащдара юххьанцарча партийни организаце хІара денна болх бе беза къонача коммунистащца. Парте члений кандидаталла хьаэцар членалла дІачувала боаккха хьалхара гІа мара бац. Цхьабакъда, республика дуккхача районий юххьанцарча партийни организацешка хІанз а во новкъостал ду къонача коммунисташта цар тІехьа тІабоагІа гІа баккхара. ВІалла ла мегаргдац республика ерригача партийни организацешка 17,8 процент кандидатски стаж тІехъяьнна къона коммунисташ болга. Геттара во латт из гІулакх Шальен, Советски, Наурски районий партийни организацешка. Масала, Шальа районе таханарча денна ва 151 КПСС члений кандидат, хІьта царех 40 саг кандидатски стаж тІехъяьнна ва, Наурски районе 80 парте члений кандидат ва, царех 15 саг стаж тІехъяьнна ва. Цу тайпара кхоачамбоацараш да Надтеречни Заводскойи районашка. Из ла царна юкъе боагІаш бола кхетама болх ца бар. кІезига терко ю къона коммунисташ идейно дегІаахараи царна кхетам балараи.

КПСС ЦК-а мартовски Пленуме аьннад юрта боахам лакхбара лоаттабеча къовсаме хьалхарча мугІарашка латт колхозни партийни организацеш, аьнна. Цудухьа юрта партийни организацеш декхарийла я ший члений сий денна лакхдара, коммунистий авангардни лоархІам лакхбара йоакхо е, хІара коммунист идейно бокъха сакхетам болаш, хьинаре, гІулакхаца коммунизм хьалъер хургволаш хІама де.

Хьдда дІадаккха дезаш да КПСС мугІараш шердара гІулакх бе-башха ца хетилга. Белгалдаккха доагІа республика дуккхача районашка, цхьайолча юххьанцарча партийни организацеша шоай мугІараш шердара тІехьара къовсам ледара лоаттабеш хилар. Масала, укх шерарча ялх бетта Ведана районе КПСС члений кандидаталла 9 саг мара хьаийцавац. Ножай-Юрта районе 22 саг, Ачхой-Мартана районе — 16 саг.

Партийни бюрои партийни собранешкеи дувцаргдола дешаш кийчдеча къона коммунисташ юкъеоэаро доккха новкъостал ду царга балха юкъе дикагІа дакъа лацийтара, коллективе латтача гІулакхий хьакъехьара цар бехктокхам лакхбара, из къонача коммунисташа партийни балха юкъе хьинаре дакъа лацара школа я. Цу тайпара болх дика беш я «Электроинструмент» яхача завода парторганизаци. Дика чакхйоах собранеш, царна юкъе дакъа лоац дуккхача коммунисташа. Завода парткома тІаийна решенеш кхоачаш мишта ю хьожача балха юкъеувз къона коммунисташ.

ХІара партийни организаци декхарийла я къона коммунисташ идейно дегІаахара йоакхо е, царна партийни порученеш тела еза, хІара коммуниста ше леладеча гІулакхащца а ше беча балха тІехь а коллектива хьалхашка латта декхараш кхоачащдара доккха новкъостал деш хилийта.

ГАРО завода сборочни участка коллектив хьинар кхо ца деш къахьегаш я семилетка тІеххьарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра. Валови продукци арахецара ялх бетта план тІеххоачашъяьй цо. Уж толамаш вІаштІехьдаьннад хІара болхлохаха беррига низ тІабахийта къахьегачо. Царех цаІ ва слесарь Габатаев Махьмад.

Ер ворхІлагІа шу да цо слесарала болх бу. Цу балха тІа дика шаьрденнад цун кулгаш. ХІара смена норма 110—120 процент кхоачашъю цо. Иштта дика къахьегарах хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яхе сийлен цІи еннай Махьмада. ДІахо йодача хана кхы а дикагІа къахьега дош деннад цо.

СУРТА ТІА: слесарь Габатаев Махьмад.

И. Плиева сурт.

ЛОРАДЕ ЯЛАТ

Гурахьа дІайийнача культурай боккха хьувкъам хьалкхебаьб Урус-Мартана района Мичурина цІерахча совхоза къахьегамхоша. Ялаташ чуэца техника дика кийча а яь ший ханнахьа чуэца болабир мукх. Бакъда, из чуэцача денкхий гІалаташ дувлийтад укхаза. 40 гектар хулача 3-ча отделенерча кхай тІа хьонхача хана дукха мукх байнаб. Совхоза директора В. Древецке, керттерча агронома В. Якушина, отделене управляюще Д. Ахматова перттІа тІахьожам ца лоаттабар бахьан долаш 20 процент мукх байнаб цу кхай тІара. Мукх чуийцача ерригача майдан тІара 120 центнер мукх байнаб.

Кхы дикагІа дац гІуланхаш «Гехинский» совхоза а. Чуийцача 27 гектарах хІаране тІара 129 килограмм хилаал байнаб мукх, хІьта ерригача майдан тІара байнар 34 центнери 88 килограмми хул. 39 центнер мукх байнаб 35 гектар хулача кхыча майдан тІара а. Производственни управлени совхозеи болхлоша ялийта ледарло къайлагІоргъяр нагахьа санна Урус-Мартана района партийно-паччахьалкхен тІахьожама комитет цу гІулакхага хьежаевцаре.

ХІьта из зе ца хилийта йиш йолаш ма барий отделене агрономагара денз производственни управлене керттерча специалисташна кхаччалца бола нах.

ДІахо йодача хана ялат ца дойташ цІена чуэцара мел эшар сихха данза даргдолаш дац. Бехитокхаме оза беза ялат доадераш.

А. МАГОМЕДОВ.

ХЬУВКЪАМ ДИКА ХУРГБА

«Экажевский» яхача совхозе чуйоагІача СурхотІарча отделене 744 гектар хьажкІаш я хьалкхеш. Царех 600 гектар ялатаи хІаьта юхейисараш доакъараи лаьрхІа дІайийнай уж.

ХьажкІаш кхееш кхо звено я отделене. Шоаза оасар дань чакх а баьнна, хІанз хьажкІашта гувнаш деш ба уж. ХьажкІаш лелаераш та тІехьабусац шекара свекла лелаераш а. ХІанз кхозлагІа оасар ду цар свеклана.

Республика кхашка

МЕХАНИЗАТОР НОВКЪОСТАЛА ВАХАВ

Ше ка маьхал а йоалаш пропашной культураштa эша Іунал дань маваьллинге а республика сий дола механизатор, «Старо-Юртовский» совхозера Эльмурзаев Висит вахар ялаташ чуэцаш боахкараштa новкъостала.

Культиватора тІера Іо а весса, горох чуэцача жатка тІа хайна Висит хьувкъам чуэцача а балха норма наьха мо тІехкхоачашъе волавелар. Болх дІаболабаьча хьалхарча дийннахье а цои Салгиреев Іаьлаcи хІаране 12 гектара тІара горох хьекха касарех Іойиллар, нормага диллача 5,5 гектар хьакха езача метте. Хьалха латтача механизатораша дикал дакха а йолаш кхоачашйир из болх.

Висита Іаьланеи тарра болх беш ба совхоза кхы механизатораш а. Ялаташ чуэца доладелча дена комбайнераш болча С. Гайтамировеи А. Домбаевеи хьакха а хьекха аьрдад 190 гектар хинна ца Іеш йолча майдан тІара ялат. ХІьта ялаташ чуэца доладелча денз совхоза комбайнераша беррига а 1639 гектара тІара ка бола ялат хьекхад. Хьекхача ялатах дикка доккха дакъа хьал а ийца аьрда даьннад.

ХІанз, сихбенна ялаташ чуэцаш боахкача юкъагІа совхозера балхаш ца хадийташ вІаштІехьтІехьа ду. Ялат чуийца ма даьллинге а кхаш, тІерча чах-кагах цІен а дийя, оах. 400 гектар хинна ца Іеш дола лаьтта зяба аьхад совхоза механизатораша хІаналехьа. 256 гектара тІа хІанз дІайийна яьннай урдаш тІа ю культураш.

Дика леладу совхоза болхлоша паччахьалкхенга ялат дохкилга а. Лоаццача хана 500 тоннал тІех ялат дІаденнад ялаташ дІайидеча пункташка. «Старо-Юртовский» совхоз районе эгтара хьалхагІа йистеяьннай паччахьалкхенна мукх дІабенна.

А. ПЕНЬКОВ.

Болх кхехкаш ба

Денгара денга балха темпаш лакхъеш ялаташ чуэпаш боахк Наурски района «Терский» яхача совхоза 1-ча отделенера механизатораш. Дика лел касарах улла ялат хьал а эцаш из ардара балхаш.

Хьем ца беши ца дойташи ялаташ чуэцара яьржача яхье дика толамаш доахаш хьабоагІа комбайнераш Шевелев Степан Иванович, Толокольников Терентий Нестерович, Пыльцин Александр Никифорович. ХІанзаехьа шоай комбайний бункерашкара 90—100 тонн ялата дІаденнад царех хІаране.

Комбайнашта кІалхара ялат дІаккхахьа кхобу шофераш И. Саиев, А. Хажбиев, А. Джанхотов, кхыбараш.

Ди тІехьагІа дукхагІа хьаІовш латт паччахьалкхенна дІачулу ялат. Духхьал совхоза центральни хьаттара Наурски ялат дІачуийдеча пункте дІадихьад 300 совгІа тонн кІа. Укхаза дика болх беш ба шофераш Зиновьев Василий, Солод Иван. Цхьаккха минут зехьа йоаш цар.

Ерригача совхозе гІолла массарел хьалха гурахьа дийна ялаташ чуийцаи паччахьалкхенна из дІачудалара план кхоачашъяьи ялара ший беррига низ тІаберзабаьб отделене коллективо.

А. ПЕТРОВ.

САГА ЙОАКХО ЯР — КЕРТТЕРДАР

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПХЕЛАГІА СЕССИ

МОСКВА, 8 июль. (ТАСС). Советски халкъа хьал-торо тоаярах, цун материальни культурни боарам лакхбарах еш йола йоакхо керттера закон да вай мехка. Цунна тешал ду тахан Йоккхача Кремлевски двореце хьайийлача яхазлагІа хержача РСФСР Лакхехьарча Совета пхелагІча сессе дувна оттадаьча дешаша.

Российски Федераце лакхехьарча органа дувца оттадаьд торговлин общественни кхачеи дІахо а тоабарах дола дош. Халкъо хержараша вІаши дага а бувлаш къоастаде деза бахача наьха лакхлуш дола хьашташ дикагІа миштa кхоачашдергда, вахача нийсуча «кагийча хІамаех» саг мишта мукъавоаккхаргва яха а ший мукъача ханах биззагІеи дикагІеи пайда эца цунна торо ялара а дош.

Депутаташеи хьаьшашеи безаме тІайийцар ложашка гучабаьнна новкъостий Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, КПСС ЦК РСФСР-е гІолларча Бюро членаш, СССР Лакхехьарча Совета Президиума членаш, РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума членаш, Российски Федераце правительства членаш.

Сесси хьайийлар РСФСР Лакхехьарча Совета председатела, депутата В. И. Крестьянинова.

Лакхехьарча Совето ладийгІар юкъера баьннача депутатий метта хержача РСФСР Лакхехьарча Совета депутатий полномочешка хьажарах мандатни комиссе лаьча доклада.

РСФСР Лакхехьарча Совето сецам бир РСФСР Лакхехьарча Совета депутатий: № 180-йолча Фрунзенски хоржамий округе гІолла хержача М. И. Дроздова, № 90 йолча Московски хоржамий округе гІолла хержача Ю. И. Заварухина, № 737 йолча Сосновски хоржамий округе гІолла хержача А. С. Чвана полномочеш нийса могаеш.

Депутатапа цхьа барт а болаш дувца оттадир е дешаш:

1. РСФСР-е торговлин общественни кхачеи дІахо а тоабарах.
2. ГІишлош хьалъяра, коммунальни боахама, вахара хьалаш тоадара хьакъера РСФСР-а Лакхехьарча Совета хадданза йола комиссеш хьаярах.
3. РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума указаш чІоагІдар.

Хьалхарча дешах йола доклад йир РСФСР Министрий Совета Председатела заместитела В. А. Дьякова.

ЯлхазлагІа хержача РСФСР Лакхехьарча Совета пхелагІа сесси гулъеннай, йоах докладчика, вай мехка коммунизм хьалъяра программа лоархІаме дакъа дола ворхІ шера план советски халкъо толамца чакхйоаккхача хана.

Российски Федераце промышленносто валовой продукци арахеца йоагІа хьалхарча ах шера план тІехкхоачашъяьй. Производства боарам соахка цу хана хинначул 8 процент лакхбеннаб. Республика юрта боахама къахьегамхоша беррига шоай низ тІабахийтаб КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш сиха кхоачашъяра.

Сийлахь-воккхача Ленина указанешта тІехьа а йодаш, Коммунистически партеи Советски правительстваи нийса а хадданза а кхоачашду советски халкъа вахара материальни культурни боарам лакхбара керттера дешаш. Семилетка шерашка промышленноста, юрта боахама болхлошта а юкъарчал доаццаш бахача наха гІулакх деш долча боахама доакъой болхлошта а алапи тІатехад. Юртбоахама продуктехи бедалахи паччахьалкхено луш дола маьхаш лакхдарца дувзаденна колхозийи колхозхойи доходаш дукхагІа хиннай. 1965 шера цхьадолча промышленни кхачани товарий паччахьалкхен рознични маьхаш лохдаьд. Цунца цхьана дІабаьккхаб юрта моттигашка дохкаш долча цхьадолча товарашта тІатохаш хинна мах. Маьхаш лохдарах бахача наха духхьал вай республике, белгалдоаккх докладчико, шера лаьрхІа 700 миллион сом совгІа пайда баргба.

ХІара шера торговле тІа-тІа дукхагІа доагІа тайп-тайпара дола товараш, шерлу цар ассортимент, лакхлу дикал.

Индустри дІахо дегІааяхаро, юртбоахама производство, ейга а кхачан а промышленность лакхъяларо, советски наьха вахара хьал-торо тоаяларо советски торговлегара, бахача наха гІулакх деча сфера болхлошкара дІадехараш керда а лакхагІа а да.

Торговлех цкъаза экономически вахара барометр я оал, йоах В. А. Дьякова. Цунца гу халкъа боахама керттера пропорцеш, къаьстта аьлча халкъа дукха эшача товарий производстви бахача наьха доходаши лакхъялар. Цо йоккха воздействи ю мехка производительни низаш дегІаахара, цун новкъосталца чакхдоах городa, юрта, промышленностаи юрта боахамаи юкъера мехка цхьаццайолча районашта юкъера экономически бувзамаш.

Вай декхарийла да производствана воздействи яра экономически инструменташ бокъонца йовзаш хила, боахама дикагІа доал де а мах бе а Іомадала.

Бахача наха деш дола торговин гІулакх тоадар советски халкъа вахара хьал-торо лакхъяра юкъарча программа дІакъоастаде йиш йоаца дакъа да.

ДІахо а торговлин общественни кхачеи тоабарах дола дош сесси дувцаш хилар — из вай советски сагах еш йолча йоакхон керда гІулакх да, — йоах докладчика. Вай советски халкъ укх гаргтагІарча хана кхы а дикагІа дахийтара, цунга ший материальни духовнии хьашташ кхы а диззагІеи массе оагІорахьеи кхоачашдайтара дІахо а халкъа эшача товарий производство шеръелга, цун материальни хьал-торо лакхъелга, бахача нахага товараш дукхагІа дохкилга Іалашдолда аьнна декхар оттадаьд Советски Союза Коммунистически парте XXII съездо.

Экономика дегІаахареи халкъа эша товараш дукхагІа хьадареи эгтара а тІех хьахьокхар ше йолча рознични товарооборота боарам укх тІеххьарча ялх шера вІаши нийсдеча маьхашка хьежача 40 процент лакхбеннаб Российски Федераце. 1964 шера 4,7 процент лакхъяьча метта укх шера планах товарооборот 6,7 процент лакхъе лерхІ. Хьалхарча ах шера рознични товарооборота план республикои республика ерригача торговин системашеи кхоачашъяьй.

Докладчико йоах, ялх бетта бахача нахага дехкад соахка цу хана дехкачул промышленни товараш 900 миллион сом гаргга, кхачан товараш 1 миллиарди 100 миллиони сом дукхагІа. Мерзача шурий товараш — хІама ца эшшаш 900 эзар тонн, хьайбай даьтта 20 эзар тонн, фуаш 1 миллиард дукхагІа. Баха нах кхачан продуктащца Іалашбелга тоалуш да. Ца хадийташ маькх, макаронаш, крупа, шекар, кондитерски товараш, ганарий а хьайбай а даьтта, консерваш, кхачан кхыйола продукташ йохка йиш я вайга. Дулх дохкара хьакъе хІанз а цхьайола халонаш я. Юртбоахама производство лакхъе аьнна партеи правительстваи оттадаь гІулакхаш кхоачашдаро йиш хулийтаргья баха нах дулхацеи дулха продукташцеи дикагІа Іалашбе.

Массанахьа а долаш да дикагІа йолча тайпара а тайп-тайпарча ассортиментах йола а маькхи маькхабулкай изделеши арахецара эша хьалаш. Цхьабакъда, Воронежски, Владимирски, Калужски, Орловски, кхы цхьайолча а областашка торонех биззa пайда эцац, каст-каста нийслу торговле, къаьстта юртарча моттигашка, дика йоаца а кІезигача ассортиментах йола а маькх яхьаш.

Лаца а йоагІаш кхачана юкъе лоархІаме моттиг лоац коартолаша, баьца даараша, сомаша. Семилетка йолаеннача юххье денз паччахьалкхен торговле коартолаши баьца даараши дохкилга цкъаи ахаззеи лакхденнад. ДукхагІа бохк сомаш, баьца комараш, комсаш, харбазаш, пасташ. Баха нах коартолашца, баьца даараща, сомашца дикагІа Іалашбара боккха лоархІам болаш да йоккхийча промышленни центрашта гонахьа даьхка баьца даараш кхеду специализированни боахамаш. Цар хІара шера дукхагІа а йоаккх, бахача нахага дукхагІа дІа а кхоачийт продукци. Из ишта дале а, белгалдоаккх докладчика, хІанз а цхьайолча районашка баьца даарашца биззa Іалашбац баха нах. Сомаши баьца даараши дохкача торговле сезонаш я, Іан-бІаьстан хана тоъац уж. Республика цхьайолча районий чоалхане дола погодни хьалаш теркал а дань, укх шера лоаццача ханашка чуийца а мах бенна ийца а яха еза коартолаши баьца даараши. Моттигерча Советий исполкомаш, заготовительнии торговлеи организацеш шоай ханнахьа а дика а кийчъяла еза ду бехктокхамерча кампанега.

Российски Федераце шерагара шу массаза доал дукхагІа хьаду промышленни товараш, дикагІа хул уж шоаш а цар ассортимент а. Укх шера культурно-вахареи боахамеи эша товараш 1958 шера хийцачул шозза дукхагІа арахецаргда. Из цифращца хьахьокх В. А. Дьякова. Цо йоах, кхалнаьхеи маІача наьхеи пазаташ 58 процент, чухьнахьа дувхаду пазата баракъаш 89 процент, хьадаь баракъаш-хІамаш 1,5-зза дукхагІа арахецаргда. Къаьстта дукхагІа арахецаргда бахача наха хІанз кхоачамхиллал доаца товараш, холодильникаш, барзкъаш-хІамаш ютта машинаш, мотоциклаш, мотороллераш, бытовой химе товараш, мебель, пианинаш, кхы дукха дараш. Ейгача промышленноста предприятеша арахеца доладаьд бахача наха чІоагІа хоаташ доа товараш — лавсан увш дола зипаши лена кІадаши, плащаш ю капрона кІадаш, синтетически хьоасах бу искусственни бекх, хьийзача сомача таьх яь трикотаж.

Товараш дикагІа а ассортимент шерагІа йолаш а хулийтилга хадданза совнархозий, моттигерча Советий исполкомий, предприятей кулгалхой а промышленноста беррига болхлой а керттера терко тІайодаш хила деза.

Доклада тІа дийцар торговлера экономически болх тоабеш эргабаккхарен общественни кхачан гІулакх магота дегІадоаладареи дешаш а. Духхьала укх тІеххьарча ялх шера 1 миллиони 300 эзари моттиг тІакхеташ, е кхоалагІа дакъа лакхъеннай общественни кхачан сеть. Общественни кхачан лоархІам мел боккха ба хьахьокх хІара денна 35 миллион совгІа волча болхлочо, гІулаккерча саго, деша багІараша из кхача буаш хиларо а. Къаьстта терко тІаяхийта еза заводашкарча, фабрикашкарча, керда гІишлош хьалъеча моттигашкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, дешара заведенешкарча столовей болх вІаштІехьбаккхара. Масала, хьаэцаргья вай Воскресенски химически комбинат. Цу предприяте хьаяь я кхо столовии цехашкара 13 раздаточнии. Делкъийга хІама дуача хана комбината беррига болхлой хІама даа кхерал совгІа, салаІа а кхув.

Бакъда, из ишта дале а, массанахьа а дуккхача наха пайдане дола торгови гІулакх хинна дІаэттабац общественни кхача. Предприятей сеть кхоачам бара гаьна я хІанз а. ХІанзалца столовеш йоацаш я Кургански, Пермски, Ульяновски, Московски, Смоленски, кхы дуккхача а областий дуккха йола предприятеш. Укх гаргтарча пхе шера общественни кхачан предприятей сеть 20—25 эзар предприяти — цаІи ахи — шиъ миллион моттиг шеръе еза.

Докладчика дика доашхаш дувц юрта бахача наха деш дола торгови гІулакх тоадаларах, Чувашски АССР, Ставропольски крае, Волгоградски, Пензенски, Ярославски областашка гІишлош хьалъеш а йолаш яраш тоаеш эргайоахаш а беш бола болх, хІьта иштта хІара торгови предприяте болх тоабара деш дола гІулакхаш могаде доагІаш хилар белгалдоаккх. Дика гІулакх да Ярославски области паччахьалкхен торговле болхлоша дІадоладаьр. Юрта бахача наха дикагІа гІулакх дара кооператорашта новкъостал де лаьрхІад цар. Балха дикагІа йола методаш царна Іомаяра юртарча тикашка, чайнешка, маькх беча пекарнешка специалисташ бахийтаб; бІаь совгІа йолча кооперацепредприяте городской торговле дикагІа йолча предприятей опыт Іомаю.

Гаьнеи юстареи ядача моттигашка бахача нахагара барзкъашта, кога гІирса, кІадана, хІьта иштта телевизорашта, радиоприемникашта, культурни гІулакха эшача кхыча товарашта хьалххехьа заказаш хьайделашта вІаштІехьдаккхар боккхача лоархІаме да. Из дика а эшаш а дола гІулакх дегІадоаладе деза. Кхай тІарча станашка, фермашка, бригадашка болх беча юрта къахьегамхошта деш дола гІулакх тоаданза даргдац.

Дукха ха йоацаш РСФСР Министрий Совето тІаийцар колхозни рынкашкара торговли тоаяра де дезача гІулакхех бола сецам. Цу сецамах колхозни торговле материально-технически база чІоагІъе, колхозхошеи колхозаштеи продукци тІаяра а царна дикагІа гІулакх дара а новкъостал де лерхІ.

Докладчико белгалдоаккх, гаьнарча районашкеи курорташкеи йолча торговлена мел ца болийташ теркам тІалоаттабе безаш хилар. Торговле материально-технически база чІоасІъе, торговле культура лакхъе еза.

Советски торговли дегІайоалаяра партеи правительстваи хьалхашка оттадаь доккхий декхараш кхоачашдеча керттера лоархІам болаш я кадраш. Торговлеи общественни кхачан тІеи болх беш 3,5 миллион саг ва, царех 80 процент кхалнах а болаш. Духхьал укх тІеххьарча пхе шера РСФСР-а торгови вузашеи техникумашеи кийчваьв лакхереи юкъера специальнии образовани йола 150 эзар специалист. Докладчико белгалдоаккх, дикагІа йола опыт шерра юкъейоалаяр торговли тоаяра йола хІанз а бокъонца пайда эцанза йола низ бола резерв хилар, дикагІа йола опыт ледара дІайоаржаеш хилар.

Торговле болхлошта тІадиллар доккха а бехктокхаме а гІулакх да. Из професси эшаш а лоархІаш а я. Кепа йоазон, литература, телевидене болхлоша дукхагІа, дикагІа дувца деза торговле болхлоех, цар къахьегамах а вахарах а.

Доклад чакхйоалаш В. А. Дьякова йоах, Российски Федераце къахьегамхой депутатий моттигера Советаш хоржача хана харжархоша шоай депутаташка кІезига наказаш даьдац торгови сета, общественни кхачан болх тоабара, товарий дикал лакхъяра хьакъе. ЧІоагІа лоархІам болаш да депутаташ уж хьинаре кхоачашде оттар, шоашта Конституце еннача полномочех цар бизза пайда эцар. Хьокхаме йола торговли вІаштІехьъяккхар моттигерча Советий эгтара керттерчарех цхьа декхар да.

Дика вІаштІехьъяьккха йола торговли халкъа дегІадоагІаш дола хьашташ дизза кхоачашдара хиланза даргдоаца хьал да. Декхар латт къахьегамхой шеррача активаца чІоагІабало а лувцаш советски органаша бахача наха деш дола торгови гІулакх дІахо а хадданза тоадарах.

Докладах лаьца къамаьлаш дир депутаташа РСФСР Лакхехьарча Совета торговле, общественни кхачан, бытовой гІулакх дара комиссе члена Н. И. Паузина, Московски области къахьегамхошта деча торгови гІулакхах лаьца К. Г. Пушкова, парте Волгоградски обкома секретара Н. И. Чмутова, Краснодарски края Новопокровски района Новоивановски сельпо правлене председатела А. Д. Бацурас, кхычар а.

Шоаш къамаьлаш деш депутаташа увттадир тикайи столовейи болх тоабарца, торговле юкъара культура лакхъярца дувзаденна лоархІамера дешаш. Ораторашa гІулакхаца гучадаьхар бахача наха гІулакх деча дола кхоачамбоацараш, уж дІадахара дола практически наькъаш белгалдаьхар.

* * *

9 июле РСФСР Лакхехьарча Совета пхелагІа сесси болх дІахо бещ я.

ШЕРА ШОЗЗА ХЬУВКЪАЮ КОАРТОЛАШ

ТИРАСПОЛЬ (Молдавски ССР), 7 июль. (ТАСС-а корр.). Молдавски Іилма-тохкама института хий декха лаьтта леладечеи баьца даарийи кхашкара чуэца йоланьй ханнахьа кхачача фух йола коартолаш. 140 а кхы дукхагІа а центнер йоал гектара тІара. Хьайоахача коартолех цхьаяраш дІаюв уллуврча кхай тІа.

Фуна йолча коартолий массехк шера ши хьувкъам чуэц института Іилмахоша. Юккъе гІолла ахъяьккха йола керда коартол тиомочета Іилмахоша. Юккъе гІолла ахъяьккха йола керда коартол тиомочевина цаІ-шиъ процентни раствора чу йиллачул тІехьагІа дІаюв. Ялх-ворхІ бетта уллаш йола керда коартол «сомайоакх» химически обработка. ДІайийна коартолаш кхоъ-диъ кІира даьлча тІаяла йоладу. Октябрь бетта кхач шозлагІа дІайийна коартолаш.

Практико хьахьекхад керда хьа ма яьхха а шозлагІа дІайийнача коартолех цхьан тоннах 30 тонн совгІа дикагІйола дІаюв коартол юха хьахулаш хилар. Іилмахой опытах толамца пайда эц Приднестровье колхозаша.

ШОЗЛАГІА ДІАДУВРГДА ЯЛАТАШ

Тха бригада мукх дІабийна участок 400 гектар я. Пхиъ шоаш дела комбайн йоал цу участке мукх хьокхаши оардаши.

Ялат хьакха болабеннача хьалхарча деношка денз хьалхле лелаеш хьавоагІа Федин Анатолий. Цо хІара денна СК-4 яхача комбайнаца 34—35 тонн ялат оард.

Укх деношка тхо доладеннад ялат хьекхача кхашка улла ча дІа а даьккха уж лаьтташ юха аха.

И. ТРАВИН,

Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза бригада бригадир.

ХУВЦАРГЙОАЦА ПЛАНИ ЛАЬТТА ЛЕЛАДАРА КУЛЬТУРЕИ

Ф. ТИТОВ,
КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь

Юртбоахама производство дIахо экономически дегIайоалаяра чIоагIа лоархIаме да пачхьалкхенни боахамийн хьашташа маяххара массехк шера продукци кийчъяра хувцаргйоаца план оттаяр.

ХIанз республике чакхбоалаш латт хIара колхозаген совхозаген хувцаргйоаца план дIакхачийтара болх. Цига хьинаре дакъа лоац колхозийн совхозийн кулгалхоша, специалисташа, хьалха латтараша. Республика ахархоша ялат доаккхилга дикка дегIадоаладе лаьрхIад, соахка 340 эзар тонн мара ца лаьккхача укх шера 410 эзар тонн дакха лаьрхIад. Хувцаргйоацача планах пачхьалкхенга 115 эзар тонн ялат дохкаргда. Цу тIа соцаргбац кхаш леладераш, пачхьалкхенга планал дукха а совгIа дохкаргда цар ялат.

ХьатIадоагIача пхе шера ялат доаккхилга 470 эзар тоннага дIакхоачаргда, 1966—1970 шерашка хIара шера хувцаргйоацача планах 125 эзар тонн дохкаргда из.

Керттерча дакъе ялат доаккхилга республике дегIаухаргда цун хьувкъам лакхбара, латтан хIара гектарах пайданегIа долча тайпара пайда эцара, хиш декха латташ дукхагIа хилара, дIаювча хIамай структура дерттIа вIаштIехьъяккхара чотах. Колхозашеи совхозашеи дукхагIа уйла еш, творчески леладу дIаювча хIамай структура белгалъелга. Цун ларде улл юртбоахама продукташта дола пачхьалкхен заказ кхоачашдари боахама чурча гIулакхий хьашташ кхоачашдари.

Укх тIеххьарча хана республике кIезигагIа терко е баьннабар кхачан культурай. Соахка, масала, гурахьа дIадийна кIа цхьан гектара тIара 13,1 центнер чуийцар, борц — 6,5 центнер. Укх шера уж культураш дIайийнай дикагIа долча латтан тIа. Укх шера чуэцаргдола кIа «безостая-1» яхача районированни дика хьувкъача кIица лакхара агротехнически боарам болаш дIадийнад, гурахьа дIадув кIа дIадийнача ахане гаргарча майдан тIа Iайи бIаьстийн минеральни удобренешца подкормка яьй.

Гудермесски Сулу-Чубутлински яхача хий дехкача каналий зоне дола боахамаш дуга леладара дика хьалаш долаш да. Аьлча кхоачам ба, укх тIеххьарча пхе шера хIара гектара тIара цига 40,8 центнер дуга кхелаьд, аьнна. 1964 шера республике эггара хьалха вIашагIъеллача «Степной» яхача дуга лелаеча совхозе 180 гектарах хIаране тIара 58 центнер дуга даьлар.

Дикача хьалех пайда а эцаш дIахо йолача хана дуга доаккхилга наьха санна дегIадоаладе лерхI латта леладераша. Укх шера эзар гектар совгIача латтан тIа дуга хIадийнад «Степной» яхача совхозе. ДIадийна дуга дикача хьале да, гектара тIара 40 центнерал кIезигагIа доацаш дуга даргда.

Гудермесски Сулу-Чубутлински каналий зоне кхы а керда кхо совхоз йилла лерхI. Пятилетка чакхйоаллаш валови дуга доаккхилга 36 эзар тоннага дIакхоачадар дукха. Дуга кхедеча кхашка дIадахар 4—5 шера юхаметтаоттаргда.

Кхачан культураш кхеяр экономически пайдане да. Масала, кердача заготовительни маьхах укх гурахьа дIадийна кIаи дугеи дохкаро колхозашеи совхозашеи кхы тIа а 400 эзар сом лургда. ДIахо йодача хана пачхьалкхенга керттерча дакъе кхачан культураш йохка лерхI, хIаьта фуражни ялат хьайбай боахама эшача дIадохийтаргда.

Шекара свекла, гидуаргаш тха лоархIамегIа йола технически культураш хила а хиннай хIанз йолаш а я. Боккха теркам тIабохийт тха республикана керда йола культура — тхьамка кхедара. Пятилетка чакхйоаллаш пачхьалкхенга эзар тонн тхьамка кхоачаргда.

СаготагIа дола декхар да латта леладара культура лакхъелгеи цун ларда тIа колхозийн совхозийн кхашкара ялаташ махулла дукхагIа хьувкъаделгеи. Ялат хIанз а тIехьа кIезига ма хьувкъий. Иштта, укх тIеххьарча пхе шера ка бола ялат гектара тIара 17,7 центнерал (хьажкIаш йоацаш) тIех хиннадац, хьажкIаш — 25,3 центнер, гидуаргаш — 10,3 центнер, шекара свекла гектара тIара 136 центнер. КПСС ЦК мартовски Пленум хиначул тIехьагIа колхозийн совхозийн къахьегамхой латта леладара культура айяра мел оарцагIбаьннаб бIаргагу республике эггара йоккхагIа йолча Грозненски района колхозашкеи совхозашкеи хьежача.

Пятилетка чакхйоаллаш хIанзачул шозза дукхагIа минеральни удобренеш тоха лерхI латтанна. ХIанз района дерригача боахамашка хIана яц аьнна агрохимически картограммаш я, цар торо хулийт гIулакх довза а довзаш минеральни удобренеш товса. Цу дерригнеша вIаштIехьдоалийтаргда 1964 шера хIара гектара тIара 13,7 центнер мара ка бола ялат чу ца ийцача 1970 шера ялата хьувкъам 20,7 центнерага кхоачаш лакхбе.

Латта леладара культура лакхъяра де лаьрхIа хиннараш толаме кхоачашду Сунженски района къахьегамхоша а. 1970 шу тIакхоачаш хIара гектара тIара 23,5 центнер ка бола ялат чуэцаргда аьнна шоашта хьалхашка декхар оттадаьд цар, хIаьта 1964 шера гектара тIара чуийцар — 16,9 центнер.

Севообороташ нийса ца леладеш хилча лакха хила йиш яц латта леладара культура а, хIаьта уж юкъейоалаяр а караерзаяр а партийни юртбоахамийн органий, республика ерригача колхозийн совхозийн керттера декхар лоархIаш да хIанз.

Колхозашкеи совхозашкеи нийса севообороташ леладара де дезараш белгалдаьд парте областной комитета бюроси республика Министрий Советои. Юртбоахама продукташ кийчъяра оттаьча хувцаргйоацача планашкеи яьча специализацегеи хьежжа укх шин-кхаь шера уж хилийта аьнна декхар оттадаьд.

Нийса севообороташ — из шийхан-ханнахьа тайп-тайпара культураш дIаер хинна а ца Iеш агротехнически мероприятей бIарча система а, цунна чудоагIа лакхача боараме семеноводство леладелга а да.

ДукхагIйолча колхозашеи совхозашеи ка болча ялатий культураш сортовии гибриднии фуца дIаюв. Цхьабакъда, хIанз а долаш да цIенхаштара кхоачамбоацараш а. Колхозаши совхозаши элита фуцеи хьалхарча репродукцеи Iалашъелга тIадиллача республикански юртбоахама опытни станце цIакха а кхоачашъяц шийна оттаяь план-заказ. Иштта, 1964 шера лакхарча репродукцех дола фу даккхара оттаяь план 30 процентал а кIезигагIа кхоачашъяьй цо. Из бахьан долаш фуна лаьрхIа укх шера чуэцаргдолча участкашка лакхарча репродукцех гурахьа дIадийна кIа 20 процент хила дезача 17 процент мара яц, хIаьта гурахьа дIабийнача мукха — 6 процент.

КПСС ЦК мартовски Пленума белгалбаьб хий дехка латташ леладелга дIахо дегIадоаладара лоархIам. Республике хинбоахама дукха гIирсаш даьд. Хьалъяьй Терско-Кумски канала Наурско-Шелковская яха ткъовро. ХIанз 10,5 эзар гектара тIа хий дилла а тIехьа тIайоагIача хана 22 эзар гектара тIа хий дехкаргдолаш а йола Алханчуртски система, хьалъеш латт 17 эзар гектара тIа хий дуллаш хургйола Надтеречни система, кхыяраш а. Цхьабакъда, хий дехка латташ карадерзаделга дика дел ала йиш яц. Хий дехка латташ долаш йолча цхьайолча колхозашеи совхозашеи кIезига хьувкъалу ялаташ. Цига хий дехка нахи гидротехникаши бац, цхьа да воапаш да латта участкашта планировка яьяц. Цудухьа кердаяраш хьалъярца цхьана реконструкци е еза йолаш йолча хий дехкача цхьайолча системашта, планировка е еза латташта, дегIайоалае а тоае а еза коллекторно-дренажни система, чIоагIа теркам тIабахийта кадраш кийчъе еза хий декха латта леладара.

Пул кIезигагIа лоархIам болаш дац юртбоахама культурашта хий декхара балхашта механизаци яра гIулакх а. Кулгашца ма болх беш дукха хий лоаду, из ханнахьа дилла вIаштIехьа далац, цхьайолча хана во дулл, хIаьта цу гIулакхо хьа ца йоаккхаш дукха продукци ют. ДогIан хьисапе хий детта ши бIаь гаргга машин я республике. Укх гаргарча хана кхы а дукхагIа хургья уж. Цхьабакъда, запасни оатхалашца боахамаш вIалла а Iалашдаьдац. КIезига моттигаш яц хий декха техника болх ца беш латташ.

Мела леладу эггара прогрессивнегIа йола трубчатийн лотковии яха хий декха системаш производствана юкъейоалаелга. Деррига а дика латтац хинбоахама гIирсаш хьалдеча а проектни организацей а гIишлой организацей производственни база шеръяра а чIоагIъяра а даькъе. Цхьабакъда, Госземводхозои Российски Федераце юрта боахама Министерстваи сов шорттига кхоачашду уж дешаш.

Хиш декха латташ 215 эзар гектарага дIакхоачаде йиш йолаш я колхозаши совхозаши. 1970 шу тIакхоачаш хий декха латташ 146 эзар гектар хилийта, цу даькъе 46 эзар гектар кердача латташта хий дилла, долаш долча хий декхача латтай 48 эзар гектара планировка е аьнна декхар оттадаьд республика къахьегамхоша.

Тха кхоачамаши тха безам хилари тоъаш дац. Из декхар кхоачашдара Госземводхозои РСФСР-а юрта боахама Министерстваи синхагIа къоастаде деза Нохч-ГIалгIай АССР-е хинбоахаме гIирсаш хьаллара дукхача балхашта проектировани е могаргдола проектни организаци вIашагIйоллилга.

Юрта боахама химизаци еш латт вай мехка. ТIехь-тIехьагIа дукхагIа минеральни удобренеш, ядохимикаташ, баьцовгIаш лоаваю хIамаш кхоач колхозашкеи совхозашкеи. 1965—1966 шерашка хIара боахам агрохимически картограммашца Iалашбе езаш йола зональни агрохимически лоборатори вIашагIъеллай тха республике. Из декхар кхоачашдара дукха къахьегаш я лаборатора коллектив. Цхьабакъда, РСФСР юрта боахама Министерства новкъосталца мара дIадоахалургдоацa кхоачамбоацараш да. Лаборатори Iалашъяьяц пламенни фотометраца, Ланге электроколориметраца, кхоачамболаш яц реактиваш эггара хьалха углекисли аммоний а йоалаш, кислороди ацетилени лелаю баллонаш яц. Мел эша квалифицированни почвоведаши агрохимикаши ца хиларо а новкъарле ю республике боккъонца йола агрохимически служба вIаштIехьъяккхара.

Латта леладара лакхара культура — из латтан тIа боккъонца порядок оттаяр. Латта хьаьнзара, хIаьта цунга хьежжа хIара гектара тIара хьалоалаш дукхагIа хилийтара а йолча берригача балхий комплекс кхоачашийча мара хила йиш яц из.

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачашъяра, продукци кийчъяра хIара боахаме хувцаргйоаца планаш уттаяраи кхоачашъяраи, латта леладара культура лакхъяра республикана хьалхашка латтача доккхийча а чоалханерча а декхараша хIадех наха юкъе бу организаторски политически болх чIоагIбар, партийни кулгалдара стили методаши эргайоахаш тоаяр. Дувцар да, областной, районни партийни комитеташа, юххьанцарча партийни организацеша наха юкъе беш бола болх овлангара деиз тоабар, оттаяь планаш кхоачашъяра уж кхетамца оарцагIбахар, цар керттера декхар да, яхилга. Боахама моллагIа а проблемаш кхоачашъеча хана республикански районни организацей кулгалхой ахархошца дагабувл. Цар предложенеех лоамаи колхозашка кхоъ машинно-тракторни отряд вIашагIъеллай, дерригача а боахамашка хIана яц аьнна механизированни хьатташ хьалъяьй.

КПСС ЦК мартовски Пленума соцам кхоачаш а беш юххьанцарча партийни организацей балха дукхагIа терко е, цар лоархIам лакхбе, хьинар совлаха яьннай партийни комитеташ. Из дош дийцар дукха ха йоаппаш хиннача КПСС обкома пленуме.

Къахьегача коллективашта юкъе, доккхий гIулакхаш кхоачашдара нах оарцагIбоахаш ба коммунисташ массаза. Масала, Сунженски района юртбоахаме болх беча 800 коммунистех 635 механизатораш, кхаш леладераш, хьайбаш леладераш болаш ба. Цига боккха теркам тIабохийт юртбоахама кадраш кийчъяра, хьалха латта опыт йоаржаяра.

Республика юртбоахаме болх беш 5500 коммунист ва хIанз. Из боккха низ ба. Парте членаши кандидаташи производства лоархIамегIарча участкашка къахьегаш ба. 1200 гаргга коммунист ва тракторист, комбайнер, тракторни бригадай бригадир волаш, 700 совгIа саг хьайбай боахаме къахьегаш ва. Совхозий бригадашка, фермашка, отделенешка вIашагIъеллай 213 цеховой партийни организаци 270 партийни группеи. Колхозийн совхозийн дукхагIйола партийни организацеш юрташкарча къахьегамхоша планаши декхараши кхоачашдеча керте латта низ бола, чIоагIа коллективаш я.

Грозный

(4-ча июле арадаьнна «Сельская жизнь» яха газет.

Эстоне Советски Iаьдал юхаоттадаь 25 шу дизарга.
ТАЛЛИН. Къаьна город.
В. Мастюковен. О. Коскан сурт.

ТАСС фотохроника.

Парторганизаце секретара трибуна

КЪОНА КОММУНИСТАШ МИШТА КХЕБУ ОАХА

Юрта боахамерча хьалха латтача къахьегамхой чотах шийн мугIараш дегIакхувлара йоакхо а еш, «Дружба» яхача совхоза партийни организаце йоккха терко ю къона коммунисташ кхетамца кхебара, из гIерт уж идейно дегIакхувла, парте чурча вахара юкъе хьинаре дакъа лувцаш хилийта, кандидатски стаж йоаккхача юкъагIа КПСС членалла баха дика кийчбенна уж хилийта.

Къоначa коммунистащца беча балха формаш эрг-эрга я тха. Рекомендацеш телараша парте кандидаталла дIайийцачул тIехьагIа а шоай теркамера бувлийтац шоаш рекомендацеш тийннараш. Комплексни бригада бригадир В. И. Бикусов, цхьоалагIча отделене управляющи И. П. Данильченко, тракторно-кхашкарча бригада бригадир Ташаев IаддалХьамид, кхыбараш санна болча къаьнарча коммунисташа къоначарна дувц КПСС Уставо дIадехараш, парте члена бокъонех а декхарех а лаьца, КПСС Программах.

ХIаьта эггара чIоагIагIа оаха уйла тIаухийтар да къоначa коммунисташа парте юкъарча гIулакха шоашкара доагIар деш хилар Iалашдалга. КПСС членалла вола цхи кандидат ва тха. Царех хIараненa тIадехкад царга дулургдолчунга а цар безамга а хьежжа дола кхоачашде деза гIулакхаш. Масала, шурий-товарни ферма бригадир волча Токаев Исраила партбюрос тIадиллад хьайбаш леладерашта юкъе беседаш елга. Исраил агитатора декхарах дика лоархIаву. СалоIача сахьаташка цо ферма болхлошта газеташ деш, дIадахача кIирагIа вай мехка хинна гIулакхаш, карагIдийнараш дувц, доазол дехьарча нахагара хьал дувц. Дика сурташ дехка ховш ва нов. Токаев. Хьалха латтарий опыт ювцаш йола цо арахийца къахьегама листокаш чIоагIа теркалъеш еш наха.

1964 шера сентябрь бетта оаха КПСС члена кандидаталла хьайпай Бердарь Анна. 12 шу да цо доярккалла болх бу. Пхи шу да хьалха латтар йолаш хьайоагIа. Шийн план а тIайипа социалистически декхараш а тIеххкоачашдеш я из. Из теркал а даь, партбюрос цунна тIадиллад цо шийна болх берашта шийн опыт Iомаелга, шийна ховр царна дIахьехилга. Къоначa коммунистка чIоагIача безамца кхоачашъю из задани. Шийцарча балхарчарна цо беча балхах доала беркат мишта хьагойт цунах хьахиннараша. Цо ер шу доладелча дела ше леладеча доаханах хIара Iаттагара 1200 килограммал тIех шура яькхай, хIаьта парте боацача цунцарча цун новкъосташа И. Габазоваси А. Шулимоваси — хIаране цхьаьца эзар килограммал тIех.

Партийни поручeнеш дика кхоачашъю Бескаев Карас. Ше кхаш леладара-тракторни бригада бригадира гIончалла болх беш а дикка мукъа воацаш а воллашехь цунна массаза а корайоагIа кагирхошца беседа яра йола ха, ВЛКСМ комитета член хиларах тарра шийна тIадехка декхараш кхоачашдара йола ха. Дукха ха йоацаш партсобране кандидаталлара парте членалла хьайийцар оаха нов. Бескаев.

Дукха да шофер Павловский Дмитрий, доахан леладу Хатаев Баширхьажа санна болча кхыча къоначa коммунистех лаьца дувца йиш йолаш. Цар балха тIа а общественни гIулакхаш деча а массе хана шоашкара хьокхамаш тел.

Партийни бюро членаша шоай терко КПСС членалла болча кандидаташта меттел, парте мугIарашца хила мегаргболча хьалха латтарашта а тIераялийтац. Цу тайпара болча новкъостащца къамаьлаш а хул тха, уж партийни мугIарашка чу а увз. Бахача бетта а парте членалла волча кандидаталла хьайийцар гIишлоний цеха болхло Атабаев Ваха, совхоза керттера ветеринарни лор Ревво Николай Михайлович.

Кандидатски стаж чакхйоаккхача хана къоначa коммунисташта хадданза тIахьожам лоаттабаро, боккхагIча новкъостий оагIонгахьара царна новкъостал латтаро тха тардалийтад парте хьайибаь болча кандидаташ хиннараша кхы а хьинарегIа болх белга Iалашде. Масала, КПСС членалла хьайийцача Гербертуев Абукара Хьамзата хадданза массе а хана атеистически темаех лаьца лекцеш еш, ширача замах наьха кхетам чу юхейисача телхача самалашца хьинаре къовсам лоаттабу. «Комсомольски прожектор» яхача комсомольски пенгазета редактор а из ва. Ше болх беш воллашехьа Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен педагогически института заочни отделене деша вагIа нов. Гербертуев.

Е Гараев Им-Iаьлийга хьожаргда вай. ХьажкIаш лелаеча звено член, йол кийчъечара хьалха латтар, агитатор, совхозерча дерригача дикача дIадоладерий доакъашхо — доацца аьлча иштта я-кх парте член хинна дIаяттача цу сага лоацца характеристика.

Цхьабакъда, тхо дуденнарех кхоачам хинна Iергдац, дIахо а дикагIа хулийташ тоаергья оаха нахаца беча балха формаши хьисапаши, беррига парте хьайибаьраш коммуниста йоккха цIи лелае йоагIача тайпара лелаеш хулга Iалашдара къахьегаргда оаха.

У. ИБРАГИМОВ,
«Дружба» яхача совхоза партбюро секретарь.

ХIамаш тегарий совгIат

Наьха хьашташ дизза кхоачашде, тийга хIамаш дикеи товргIйолаши хилийта гIерташ болх беш я Грозненски хIамаш тегача № 1 йолча фабрика коллектив.

Семилетка тIеххьарча шера доаха къахьегама толамаш дог гIоздоахаш да. Валови продукци арахецара ялх бетта план 102,2 процент кхоачашъяьй фабрика болхлоша. Планал совгIа тийга хIамаш 9 эзар сома маьха я. ДIахо йолача хана болх кхы лаьгI ца болийташ къахьега лерхI коллективо. Фабрикерча 14 участка коллективо шерра социалистически яхь йоаржаяьй хьалхара моттиг яккхара.

Цу яхье хьалха латтачарех цаI я Доронина Анастасия Ивановна керте латта цхьоалагIча участка коллектив. Валови продукци арахецара ах шера план 105,2 процент кхоачашъяьй, планал совгIа арахийца продукци 2 эзар сом мах болаш я.

Мишта вIаштIехьдоал шун, иштта лакха къахьегама толамаш даха аьнна даьча хаттара жоп а луш, участка керте латтача мастера нов. Доронинас аьлар. — «Керттердар да хIара болхло шийн декхараш довзаш, уж кхоачашдара шийн низ кхоца беш хилар». Технологически процесса маяххара дика къахьег участка хIамаш тегараша. Къахьегама овсарле лакхъяра дукха кердадараш юкъьекхухь. Укх шера кийчъяьча кердача шин моделах хIанз хIамаш тегаш ба участка болхлой. Царех цаI я деша дагIача берашта лаьрхIа йола костюмаш.

Московски ленинградски предприятей болам хьал а лаьца тегача хIамай дикал лакха хилийтара ерригa шоай торонаш барцагIъяьха къахьегаш ба участка болхлой. Цига болх беш я массехк звено, хIара звеньевойга шийн карточка да. Нагахьа тийгача хIаманна юкъе сакхат нийслойя, юха дIалу из баракъа хьадаьчунга.

Дукха ха йоацаш участкерча берригача болхлошта «сакхат доацаш продукци арахец» яха аттестаташ деннад. Цу тIа гуш да малагIча разрядах къахьегаш ва хIамаш тегар. Цо тийгача хIаманна юкъе сакхат нийслойя, аттестата юкъера цхьа талон дIайоаккх. Из санна дола гIалат пхезза нийселча аттестат цунгара дIадоаккх е разряд лохъю. Юха экзаменаш дIаелча мара разряд лакхъяц. Цудухьа укх тIеххьарча хана из болх чIоагIа бехктоккхаме хилар кхета а даь, дуккхача болхлоша арахеца продукци цхьаккха сакхат доацаш я. Царна юкъе ба ни. Полянская Надежда, Саядова Тамара, кхыбараш. Укх гаргарча хана дунен дикагIйолча стандарташка дIакхачийта лерхI оаха цхьаццайолча моделех тега хIамаш, — йоах болхлоша.

Дуккхача къамех нах ба участке болх беш. Цхьа дезал санна барт тайна къахьег цар. Коллектива юкъара журнал да, цу тIа дIаязду болхлочоа карагIдаьнна дикадар. Из ду шийн новкъосташта дикагIйола опыт дIайовзийтара, цох бизза пайда эцийтара. Каст-каста цхьана кино, театре, концерте ух уж. ТIехьагIа цох лаьца беседаш хул. Шоаш тега хIамаш мишта хоатташ я, фуд царех ийдархошта хетар, хIара кIирандийнахьа, мукъаболча хана тикашка хул болхлой. Ийдархоша еш йола замечанеш йовз.

ХIанз цу фабрика участкашта юкъе хьалха а латташ карара кара тела ЦIе байракх лелаеш я шолдагIча участка коллектив. Цунца яхье яьннай цхьоалагIа участок.

Укх гаргарча хана из ЦIе байракх оаха хьайоаккхаргхиларах дог тийша да тхо, — йоах Доронина Анастасия Ивановнас.

Б. КОСТОЕВ.

БОЛХ ТОАЛУШ БОАГIА

Укх тIеххьарча хана шоай болх тоабара чIоагIа къахьийгад СМУ-11 гIишлонхоша. Эггара хьалха тоабир тIехьюсача участкай болх. Цу участкашта керте оттабир коммунисташ.

Шийн ханнахьа арадувл «гIишлонхо» яха пенгазет. ХIаьта хIанз сакъердамеи деша дог доагIаши хул из. Бригадаштеи участкаштеи юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяьй. ХIара бетта социалистически яхьа итогаш ю.

Дуккхача хана гIишлой-монтажни управлене гIум, жагIа, кхыйола гIишлошта эша материалаш Грознера хьаккхухьар. Цунга хьежжа царга дIадодар лакха хулар. ХIаьта из гаьнара хьаккхьара гIишлошта эшача хана хьа а кхачапар цо балха чIоагIа новкъарле а йора.

ХIанз 12 километр мара гаьна йоацаш гIум йолаш керда карьер хьайийлай, хIаьта жагIа Орджоникидзера хьаккхухь. Из бахьан долаш гIишлой материалашка дIадодар дикка лохденнад.

Дика тоаьй машинаша беча балха учет а. Шофераша шоашта юкъе социалистически яхь йоаржаяьй доагор кхоларан капитальни ремонт ца еш йоккха ха йIаьхъяран.

Цу дерригнех доккха беркат даьлар. СМУ-11 цхьаккха бригада яц ах шера план кхоачаш ца еш.

Иштта дика кхоачашдаьд оаха социалистически декхараш а. Шийн ханнахьа эксплуатаце дIачуленнад 48 квартира йола цIа.

Балха задани тIеххкоачашъеш дика болх беш я коммунистически къахьегама цIи яккхара къовсам лоаттабу Албогачиев Хаваша кулгалду штукатурий бригада. Иштта дика болх беш я М. Гациевас кулгалду басараш хьекха бригада коллектив. Карара кара тела цIе вымпел яьккхай цу бригада.

Барт тайнача тха коллективо укх шера план 25 декабре кхоачашъе лерхI.

М. ШАДЫЖЕВ.
Наьсарен № 11 йолча СМУ начальник.

Вай мехка гIолла

ТАДЖИКИСТАНЕ ЯЬЙ

ДУШАНБЕ, 6 июль. (ТАСС). Тахан Таджикистанера Туркмене дIаяхийтай ши бIаь гаргга йола цIагIа лелаю «Памир» яха холодильник. Лоаман республика промышленносто цунна доладаьт союзни рынке кхы цхьаькха тайпа а продукци ухийтилга. Таджикистана хIанз мехка кхыча районашка ухийт ткацки автоматаш, трансформатораш, юртбоахама машинаш, электрически кабель, кхыйола товараш. Лакха квалификацеш йола къахьегам эш уж хьадара. Республике укх шера хьалъеш латт шовзткъеи иттнел дукхагIа керда предприяти.

□ □

НИЖНЕТАГИЛЬЦАША ДАЬ ДИКА

НИЖНИЙ ТАГИЛ, 6 июль. (ТАСС корр). Индустриальни Тагила промышленносто кхоачашъяьй валови продукци арахецара ворхI бетта план, из йоаккхилга 70 процент дукхагIа а хулийташ. Семилетка шерашка городе болх бе йолаллийтай кховзткъеи итт керда объект. Царех я доменни кхоъ мартеновски пишк, «650» яха прокатни стан, конверторни комплекс, йоккхача химе цехаш, котельно-радиаторни завод, тIехнахьа дувхача пазата баракъий фабрика.

Керттерча дакъе къахьегама овсарле лакхъяра чотах Iалашдаьд производство дегIайоалаелга. Ялхи ахи шера из дегIденай 1958 шерарчул цкъаи ахаззел дукхагIа.

□ □

ДОНСКОЙ АРЕНАРА ТЕЛЕПЕРЕДАЧАЙ РЕТРАНСЛЯТОРАШ

РОСТОВ-на-ДОНУ, 6 июль. (ТАСС корр.). Город Миллерово йолча юххерча Кошински гув тIа урагIъегIай шовзткъеи итт метр лакха металлически вышка. Из я телепередачай ретранслятор. Вышка хьа а яьй, хьал а оттаяьй телевидени дукхаезарий низаца. Цу балха юкъе общественни хьисапагIа дакъа лоацаш хиннаб инженераш, болхлой, гIулакхера нах, дешархой.

ХIанз Миллерове а цунна гонахьарча юрташка а бахаш бола къахьегамхой моттигера а московски а телевизионни передачаш хьа а лувцаш, парга хьежаш ба. Донской арен кхыча моттигашка а уттаяьй телевизионни ретрансляторий вышкаш. Уж хьалъегIай Цимлянскана улуврча Хорошевская яхача станицана юхе а кхыча кхаь города йисте а.

□ □

КОНВЕЕР ТIА — «ВЕСНА-3»

ДНЕПРОПЕТРОВСК, 6 июль. (ТАСС корр.). Селхан Днепропетровски радиозавода керттерча конвеера тIа хьае йолаьй кердача моделах йола «Весна-3» яха телевизораш. Диагонала йIаьхал 35 сантиметр йола уж 12 канальни приемникаш вIашагIъехк печатни схемах. Уж хоза куц долаш а, передачаш дика хьалувцалуш а, оаз дика йолаш а я. Эш-эшача тайпара контрастность, сердал, мугIарий листалнийлхал хулийташ, хьахьувкха сурт цхьан боараме хулийташ йолча автоматически устройствашца кийчъеш я уж. Кертах йоахко телефонаш тIахувттара лаьрхIа дола бIенаш даьд царна.

Шу чакхдаллалца йолча юкъагIа 90 эзарнел кIезигагIа йоацаш «Весна-3» яха телевизораш йохьийтаргья маьхаш деча сете йохка.

□ □

87 САХЬАТА ХЬЕКХА ДАЬННАД ЯЛАТАШ

СТАВРОПОЛЬ, 6 июль. (ТАСС). Крае эггара хьалхагIа ялаташ хьекха баьннаб Ипатовски района «Софиевский» совхоза механизатораш. 14 эзар гектар хинна а Iеш йолча майда тIара ка бола ялаташ 87 сахьата хьекха касарех Iодехка баьннаб цига. ХIара агрегата овсарле юкъера лаьрхIача деннеи бийсаннеи 70 гектар хьокхаш хиннай.

Совхоза ше лела шовзткъе нис комбайн, жаткашта меттел подборщикаш а оттаяь, кесаш арда йолаеннай.

□ □

БЕЛОРУССЕРА КЕРДА ИНСТИТУТАШ

МИНСК. Витебске — Белоруссе йоккхача промышленни центре йиллача технологически институто инженераш кийчберг҃ба яйгача промышленноста. Из я республикера 27-гIа йола лакхерча дешара заведени. Уж яхы а чехика дукхагIа хулаш йоагIа. Хьалдеш латт ворхI института цIенош.

Бахаш болча нахах 10 эзар сага сих лаьрхIа болча вузий студентий дукхалга (102) диллача Англел, ФРГ, Францел, Италел хьалха яьннай Белорусси.

КОММУНИСТАШ ХЬАЛХА ЛАТТ

Шерра коммунистически общество хьалъеча хана кхы а чIоагIагIа лакхлу коммуниста роль. ХIара коммуниста тIадож дика производственник хинна ца Iеш, дуккха а бола нах оарцагIбоаха дика организатор хула, деррига кердалар, хьалха латтар юкъекхахьара тIехьа хьинаре къовсам лоаттабелга, нах коммунистически хьисапе къахьега Iомабелга.

Грозненски крекинг-завода партийни комитето а цехий юххьанцарча парторганизацешa а хIара денна терко ю производствера коммуниста хьалха латтара роль лакхьяра. Цар хадданза йоакхо ю хIара коммунист бригадерча, сменерча, участкерча шийна гонахьарча наха уж ворхI шера план ка маьхал а йоалаш кхоачашъяь яккхара оарцагIбахар духьа шийгара хьокхам телаш хинна ца Iеш, вахаре а массанена хьокхаме хулга Iалашдара.

Грозненски крекинг-завода партийни организаце мугIарашка ва виъ бIаь совгIа коммунист. Дукхача къамах бола барт тайна дезал ба уж. Царна юкъе ба эрсийи украинцаши, эрмалойи нохчийн, жугатийи мордвинаши, аварцаши белоруссаши, кхыбараш а.

Коммунисташ массе а хана хьалха латтарий декхараш кхоачашдеш хилийтара духьа завода парткомо даиман зувш да коммунисташ производственни участкашка дIа-са миштa нийсбаьб, материальни производства сфере царех мел коммунисташ ба.

Цу тайпара хIара денна тIахьожам лоаттабаро тардалийтад заводерча коммунистех 93 процент хулаш баьраш, материальни рузкъаш шоаш хьа а деш, юкъарчал доацаш производстве болх беш хулийтилга. ХIанз тха заводе цхьаккха а производственни участок яц болх беш коммунисташ боацаш.

Парткомо а цехий юххьанцарча парторганизацеша а керттера декхар лерхI беррига организаторски а партийно-политически а болх боахама декхараш кхоачашдара, йолаш йола производства резерваш хьагучаяхар духьа коллектива низаш оарцагIдахара, цу гIулакха йола къаьст-къаьстача хIара коммуниста бехктокхамал лакхъяра бераьбе ха а ховш тIаберабар.

Завода парткомо а цехий парторганизацеша а биззача боараме пайда ийбу КПСС Уставо шоашта еннача бокъонах — боахама балха тIахьожам лоаттабара бокъонах. Цу гIулакха завода цехашка вIашагIа а екха болх беш я партийни тIахьожама комиссеш, партийно - паччахьалкхен тIахьожама комитеташта новкъостал дара группаши посташи. Царна юкъе ба производственни хьакъехьара опыт йола, наха сий деш бола коммунисташ. Царех ба новкъостий Аронов, Гончаров, Сивак, Гузнев, Верещагин, Петров, Фролов, Филатов, Чуприн, Власов, Мельник, Белых, Баранов, Семенова, кхы дуккха а бараш.

Цехий партбюроша а завода комитето а хадданза ший хан-ханнахьа шоай заседанешка а партийни собранешка а дувца уттаду производственни балха дешаш. Заседанешкеи партийни собранешкеи дувца уттаду дешаш кийчдара юкъе дакъа лоацаш хул дуккха а коммунисташ. Цар, партийни принцип а йолаш, гIулакхаца дувц партсобранешка дувца уттадаь дешаш, хIаьта цар хьакъехьа къоастамболлаш йола решенеш тIа а ийю.

ТIайнца решенеш кхоачашъяра хадданза тIахьожам а тохкам а лоаттабу цехий партбюрошеи завода парткомои.

Завода коммунисташ, производстве шоаш хьалха латтара декхар кхоачаш а деш, массе а хана коммунистически къахьегама тIехьа яьржача яхье хьалхарча мугIарашка хул. Коммунистически къахьегама тIехьара патриотически болам заводерчарна юкъе эггара хьалхагIа хьаллаьцар коммунисташа Кленова, Фролова, Удалова, Бисела, Власова, Криволапова. Нагахьа санна юххьанца уж цхьабараш мара хиннабеце, тIаккха цар дIадоладаьр кхыча коммунисташа хьал а лаьца, царна тIехьа парте боацараш а баьнна, хIанз тха заводера дукха хIама ца эшшаш беррига коммунисташ коммунистически къахьегама ударникаш ба. Цар хIанз шоашта тIехьа кхувл бIарчча коллективаш. Царех я сий дола коммунистически къахьегама коллектив яха цIи тилла №№ 1, 2, 6 йолча цехий коллективаш. Царна керте латт коммунисташ Петров, Шпичко, Власов, Гайдай, Фролов, Сухоребриков, Ахматова, Чернышев, Василенко, Шехтман, кхыбараш. Царех я иштта: нов. Овсянникова кулгалду № 1/2 йолча установка коллектив, нов. Степанова кулгалду № 3/4 йолча установка коллектив, новкъосташа Бурлакова, Новикова, Реунова, Литвинова кулгалдеча №№ 5, 7/8, 15/16, 13/14 йолча а кхыча а установкай коллективаш. Цар хIара денна тIехдоах шоай производственни толамаш. Беррига а 1100 коммунистически къахьегама ударник ва заводе.

Коммунисташ хьалха латташ хилийтар декхар кхоачашдара боккхача лоархIамера гIулакхаш деш я установкай, отделий, участкай партийни группаш. Уж 24 я. Коммунисташта эггара гаргагIа латтараш партийни группаш я, хIаьта хIара коммунист дерригача хьалха латтачоа тIехьара идейни къовсамхо махиллара дегIакхувлара, из политически а производственни а хьакъехьа дегIакхувлара хадданза йоакхо а ю цар. ХIаьта нагахьа санна цкъаза моллагIа вале а вола коммунист е парте воацар производстве дале а ший цIагIа дале а ше леладеча гIулакхашта гIалат ваьнна моттиг нийсъелча, тIаккха из новкъост эггара хьалхагIа партийни хьисапе нийсача новкъа воаккхар партгруппа я.

Цу беррига а завода парторганизаце чакхбоахача кхыча а балхо гIо ду хIара коммунист производстве хьалха латташ хилара декхар кхоачашделга хадданза лакхдара, коллектив кхетамца кхеяра а ерригача оттаьча ассортиментах паччахьалкхен план толамца кхоачашъяра а из ше бехктокхаме хилар айдара.

Завода коммунисташа, производстве шоаш хьалха латташ хила безара декхар кхоачашдара тIехьа къовсам а лоаттабеш, хадданза шоай гIулакха а политически а кхетам лакхбу, хьинаре дакъа лувц рационализаторски болама юкъе, комплексни экономически эффективноста тIехьарча къовсама юкъе.

Коммунизма материально-техническа база хьалъяра дола парте декхараш толамца кхоачашдара тIехьарча къовсама хьалхарча мугIарашка а болаш, завода коммунисташа шоаш юха ца кхобеш къахьегарца Iалашдаьд заводе хьалха латташ хилара декхар кхоачашделга. Цу гIулакхо гIо даьд Грозненски крекинг - завода ах шерара программа толамца кхоачашъе.

Завода коллективо ах шера план кхоачашъяь яьккхай 19 июне, хIаьта хIанз семилетка тIеххьарча шера паччахьалкхен план йиллача ханал хьалхагIа кхоачашъяра ка маьхал а ювлаш къовсам лоаттабеш а я из. Валови продукци яккхара йола ах шера план 107,9 процент кхоачашъяьй заводо. Шеко яц завода коллективо, коммунистий хьалхленца шийна хьалхашка латта декхар толамца кхоачашдергхиларах.

Н. РУБЦОВ,
Грозненски крекинг-завода парткома секретарь.

Бурув деттараштa карагIдувлараш

Бурув деттараша доахача къахьегама толамашка хьежжа дуккхагIа хургда хьадоаккха мехкдаьтта. ДIадахача шера даьхача толамий итогаш а яь, Нохч-ГIалгIайчен бурув деттараша керда социалистически декхараш тIайийцар семилетка тIеххьарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра. Цхьаццайола халонаш нийсъеннаяле а шоаш денна дош дизза кхоачашду бурув деттараша.

Хьалхара ах шу йистедаьннад. ТIайпа декхараш толамца кхоачашдеш да. Бурув тохара ялх бетта план 104,3 процент кхоачашъяьй. Къаьстта боккха лоархIам белаш да мехкдаьтта дола моттиг тохкаш бурув тохара план а тIеххкхоачашъяь хилар.

МалгIабикерча бурув деттараша № 827, 826 йолча скважинашта бурув техача гучадаьлар Терски довкъашка кIаларча мелашка дукха мехкдаьтта хилар. Цахе йодача хана мехкдаьтта совдаккхара йоккха перспективаш хилар хьахьокх цо.

Шера план ханал хьалха кхоачашъяра яьржача социалистически яхье хьалха латтачарех ба «Малгобекнефта» НПУ бурув деттача конторий болхлой. Бурув тохара план тIеххкхоачашъярал совгIа, дерригача хьокхамий план а тIеххкхоачашъяьй цар. Цудухьа уж коллективаш рентабельно болх беш я. МалгIабикерча № 2 йолча контора бурув деттараша 6-ча июле кхоачашъяьй ворхI бетта план.

Укх дIалахача ах шера план кхоачаш ца еш йисар ши коллектив мара яц. Царна юкъе я «Грознефтеразведка» треста коллективи «Гудермеснефта» НПУ бурув деттача цеха коллективи. Цун керттера бахьан да материально-технически Iалашо яра отдела болхлоша ханнахьа эшаш йола материалаш ца хилийтар.

ДIахо йодача хана бурув тохача доккхий хувцамаш дара къахьегача инженерашеи техникашеи боккха мах бола предложенеш кийч а яь балха юкъейихьай. Царех я дукха ха йоаццаш старогрозненски бурув деттараша балха юкъейихьа керда метод. Хьалха дIаяхача хана 4 эзар метр совгIа кIоаргачара лакха хьалтIеваллалца скважина цементаж е езаш хулар. Цу кердача методах скважинашта лакхара дена лохе кхаччалца цементаж е йиш я. Цо дикка аттача боаккх болх. сихагIа из кхоачашбе торо а хулийт.

Къахьегама овсарле лакхъяра хьинар кхо ца деш къахьийгаш бригадаша. 65 бригадах 48 бригадо кхоачашъяьй план, хIаьта тIайица хинна декхараш кхоачашдаьд 45 бригадо. Къаьстта дика къахьегарца белгалъяьнна я мастераш нн. Матвеев, Загигов, Касаков Федоренко, Олейников, Исмаилов, кхыбараш керте латта бригадаш. Бурув деттача цхьацца дола кхоачамбоацараш нийсденнад. Материально-технически Iалашон отдело ший ханнахьа канаташ, обсадни турбаш хилийтац. Из бахьан долаш дукха болх ца беш сайца латта безаш хиннаб бурув деттараш.

Шера план ханал хьалха кхоачашъяра де мел дезар даьдий-теш бурув деттараша? Даьлац. Дукха моттигаш нийслу авареш еш, керттерча даькъе старогрозненски бурув деттача конторашка а хулаш. Цу гIулакхо дукха ха зехьа йоаю, доалу паччахьалкхен ахча а.

Ерригача коллективашка хIана яц аьнна лоха я производства культура. Бурув тоха моттигаш цIена яц, оборудовани бIеха хул, из бахьан долаш ханал хьалха йох уж, бригадаш сеца латта езаш хул. Уж кхоачамбоацараш укх ах шера дIалаха декхарийла ба бурув деттараш.

Бурув деттача конторий болхлой дог тийша ба укх юхедисача ах шера кхы а дикагIа къа а хьегаш шера план шоаш ханал хьалха кхоачашъергхиларах. Хьалхарча ах шера Къилбаседа-Кавказа бурув деттараштa юкъе хьалхара моттиг яьккхай вай республикерча бурув деттараша. Из моттиг дIа ца хеца лерхI цар шоллагIча ах шера а.

В. НАЗАРОВ,
«Грознефта» объединене начальника заместитель.

НОКХАРИЙ ЛЕЛАДАР ПАЙДАНЕ ДА

Вай республике юрта боахама производстве дукха юкъедихьадац нокхарий леладелга. БаьцовгIаш лелаераша - агрономаша эсала пайда эц нокхарех. БаьцовгIаш лелаеча, къаьстта цхьаццайола культураш дикагIа хьувкъаяра боккхача лоархIаме да нокхарий леладелга, нокхарий вIалла хиланза даргдоацаш да бешамаши сомий питомникаши лелаеча, хIаьта укхаза а кIезига пайда эц царех. Хетаргахьа, нокхарех боала пайда бицбаьб укхаза. Дагакхаба мегаргда дуккхача агротехнически мероприятешта нийсса юртбоахама культураш хьувкъаеча нокхарий а эшаш хилар.

Вай республикерча колхозашкеи совхозашкеи лерхI духхьала модз кIезигдеш, е цхьаццадолча шерашка вIалла ца деш нокхарий хилча, царех хьабала пайда бац, аьнна. «Дохка модз ца хилча — хьабала пайда а бац, хIаьта зе а деш уж кхоабилга вIаштIехьа а дац» — из да боахама болхлошта хетар. Духхьал цу уйланца нокхарий хоададаьд цхьацца болча колхозий председателашеи совхозий директорашеи.

Масала, Грозненски шурий совхоза директора нов. Д. П. Шагос, совхоза эшаш дац, аьнна, нокхарий дIадаьхар, совхоз бешамаш, баьца дaараш леладеш а фу кийчдеш а йоллашехьа. Из тайпа хIама карагIдаьлар «Новосельский» яхача совхозерчарна а, опытно - производственни боахамерчарна а. Опытни боахам нокхараша опылени ца йича вIалла йиш а йоацаш гидуаргий элитни фу, баьца дaараш, кхы дуккхача культурай фу хьалкхедеш ба. ХIаьта а боахама кулгалхоша хьувкъамаш лакхдара нокхарашка новкъостал ца дайта лаьрхIар. Цудухьа цигара хьувкъамаш республике юкъера лаьрхIачул а лохагIа да.

Къилбаседа Кавказа, къаьстта вай республика юртбоахама болхлой уйла я духхьала царгара хьадоаккхача меза, фашкала, меза боалоза нокхарий кхаба а цар рентабельность цунца лархIа а. Из нийса уйла яц. Бешамаш, сомаш, баьца дaараш, кхыйола культураш дикагIа хьувкъаеш нокхараша хьегача къих доагIачоа отчисленеш а еш леладе деза нокхарий.

Из уйла нокхарий леладеча болхлоша а къоабалъю. Iалаьмате нийса да из. Бешамашта, кхашта молхаш еттача хана доккха зе ду нокхараштa, хIаьта а бешамашта боккха пайда лу цар. Нокхараштa доккха зе ду гидуаргашта цар опылени еча хана а, хIана аьлча, цхьаццайолча гидуаргий зизаех клей хьаараухаш хул, хIаьта цо дукха нокхарий доаду.

Дукха культураш я нокхараша опылени е а езаш, хIаьта нокхараштa модз даккхара пайдана а йоацаш. Укхаза фу де деза аьлча, нокхараша опылени яьча культураша хьалу пайда, нокхарий дIа-хьа дугаш, хула зе а нокхарий леладераштa тела алапи а вIаши духьала нийсдеш, культурашка дIадодачунца лархIа мегаргда.

Халача хьалашка болх беш болча нокхарий леладерех - энтузиастех ала безам ба са. Шоаш балхаш деча боахамашка дикка продукци тел цар, цкъаза, нокхарий леладарга дIадахар юхаметтаоттадаь а ца Iеш кхыметтел пайда а беш.

Грозненски районерча 1-ча Мая цIерахча колхозе нокхарий леладеш ва Бычков Анатолий Александрович. Укх тIеххьарча пхе шера колхоза дукха модз, бедоаз беннаб цо. 1960-чеи 1961-чеи шерашка хIара нокхаргара 30 а кхы совгIа а килограмм модз даьлар цунна. Масала, 1960 шера 120 нокхаро 3640 килограмм модз даьккхар. Укх тIеххьарча кхаь шера колхоза правлене (председатель нов. В. С. Вьючный) кхашка еттача молхаша чIоагIа зе даьд нокхараштa.

Сунженски района Ленина цIерахча колхозе боахама расчетаца болх беш ва нокхарий леладер Платонов Тимофей Васильевич. Цо леладеча нокхараша опылени ю бешамашта, баьца дaараштa, кхыйолча культураштa. ХIаьта а хьадаьккхача мезахи боалозахи мара ахча лац цунна, плантацешка еттача молхаша чIоагIа зе дешехьа. Нов. Платонова опыт еш болх а бу. Масала, дукха корпусаш йолча яьшка чу бархI никх беллаб цо. Цунах цунна гучадаьннад цу тайпарча методах нокхараша модз дукхагIа доаккхаш хилар.

Шелковской районе «Червленский» яхача колхозе нокхарий леладеш ва Борисов Василий Тимофеевич. Колхоза культураш хьувкъаяра, бешамашта опылени яра доккха новкъостал ду цо леладеча нокхараша. Бакъда, еттача молхаша дикка зе ду цунна, хIаьта а модз доакх, нокхараштa Iана яа хIама Iалашъю цо.

Советски районерча XX-ча партсъезда цIерахча колхозе нокхарий леладеш ва Батукаев Мухьади. Дуккха шераш да цо болх бу. ХIанз нокхарий леладерий бригадир ва из. 700 никх ба цун бригадо гIулакх деш.

Нокхарий леладерий бригадир волча новкъост Василий Васильевич Косьяненкос ше болх беча № 3 йолча сомий питомнически совхоза 1963 шера 341 нокхаргара пхи тонни цхьа бIаь килограмми модз даьккхар, хIаьта укх шера 5 тонн эггара а дикагIдола эспарцетови витаминни модз даьккхад.

Цу бакъдараша къаьгга хьахьокх нокхарий леладар пайдане гIулакх долга.

А. ЖУРБИН,
республикански нокхарий леладара контора начальник.

ДОАКЪАР КИЙЧДЕШ ДА

Доахан хала Iайгара даьхар Грозненски района «Старо-Юртовский» совхоза хьайбаш леладераша укх дIадахача Iай. ТIакхаьчача халоно хIанз доакъар кийчдара оарцагIбаьхаб совхоза хьайбаш леладераш. Укх шера дуккха а дукхагIа дIайийнай совхозе доакъара лаьрхIа йола культураш.

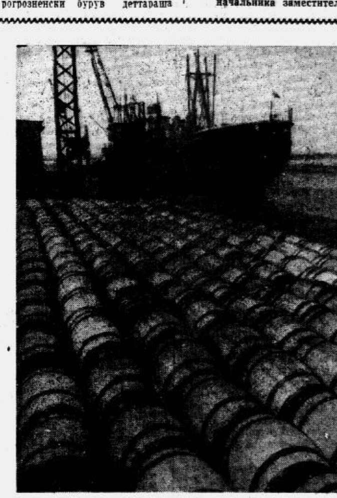
Аьла хьакха мегаргйолаш эрий тIаьхьна баьцаш кхача ма кхаьччa а балха араьлар Ахмадов Увайса, Мустафилов Мусай йол хьокха агрегаташ. Шоашта тIадилла гIулакх дика кхоачашдир трактористаша. Доацача хана 408 гектар хулача майдан тIара доакъар хьекха баьлар уж.

ВIаши юкъе ха ца йолийташ ду совхозе йол яккхара балхаш. Кхоачам хиллал йокъа ма елла а хьагул а йий вIашкатох, тIаккха аргIаш ду баьцех. Аьлах аргIаш деча дика болх беш ба Бузуркаев Мовлад, Гарсултанов Ваха, Килиев Висит. Йол хьакха йолаелча дена 289 тонн дикача аьлах аргIаш даьд цар.

БIаьсти дIайийнача культурай ча кийчдара а дика йоакхо совхозе. Ялаташ чуэццаше а кхай йисте хьатIа а кхухьаш аргIаш дуччах. Уж балхаш деча къаьстта белгалваьлар Ножуев Махьмад. Ший балха нормаш хIара денна 150—170 процент кхоачашъю цо. Доацача хана аргIаш а даь дIаоттадаьд 85 тонн гурахьа дIабийнача мукха ча.

Соахкарчул хьалхагIа силос йолла а болабеннаб совхозе. ХIанзале 499 тонн дIаелла яьиннай из.

П. АНАТОЛЬЕВ.

Латве. Советски Iаьдал юхаоттадаь 25 шу дизарга.
РИГА. Чкъаьрий порте
Э. ЕВЗЕРИХИНА сурт. ТАСС фотохроника.

ЦУНАХ ДОККХАЛ ДУ

Эскаре гIулакх деш а хинна цIаваеча Новогрозненски теплоэлектроцентрала турбинни цехе слесаралла балха вера Канарский Алексей. ХIаьтта болх бе дIайолаеннаяр массехк турбогенератори котлоагрегати.

Юххьанца кердача болхлочун дукха къахьега дийзар ше каралаьца болх Iомабеш, оборудовани йовзаш. ХIанз итт шу совгIа ха я цо теплоэлектроцентрале болх бу. Цу юкъа из болх беш хиннав питательни насосий машиниcталла, турбогенератор машиниста гIончалла, турбинни цеха смена начальник волаш. Турбинни цехи цун технологически схемен ший пхи пIелг санна йовза цунна.

ХIанз цу цехе мастер волаш болх беш ва Алексей. Цо кулгалдеча слесарий бригадана ТЭЦ-е эггара хьалха коммунистически къахьегама сийлен цIи еннай. Цехе эггара хьалха рационализаторски предложени кийчъяьчарех ва из ше а. Ше болх бе волавелча денз итташ предложенеш балха юкъейихьай цо. Цар паччахьалкхенна баь пайда эзараш сомаш да. Вай республикерча рационализаторашта юкъе хьалхарчарна дика рационализатор ва аьнна наькха тIа йоаллаю значок елар цунна. Цул совгIа, «за трудовое отличие» яха медаль а еннай.

Укх тIеххьарча хана цо кийч а яь балха юкъейихьай котлоагрегаташкара питательни хий лоха давленин температурен йолча Iанарца дIоахдe вIаштIехьдоалийташ йола рационализаторски предложени. Цу предложене паччахьалкхенна шера беш бола пайда 34 эзар сом ахча да. ХIанзчул хьалха балха юкъейихьача предложенешта юкъе эггара боккхагIа пайда луш йола предложени я из. Теплоэлектроцентрала коллективо доккхал а ду, сий а ду дикагIволча рационализатора. ДIахо йолача хана кердадараш тохкаш кхы а дикагIа цо къахьегаргхиларах дог тийша я из.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозэнерго» болхло.

ДУКХАГIА ГУЛДЕ ТИША АЬШК

Вай республико кхоачашъяьй семилетка тIеххьарча шера хьалхарча ах шера тиша аьшк гулдара план. планал совгIа 260 тонн тиша аьшки 3,6 тонн бос бола металли а луш. Тиша аьшк дIадалара хьалха йоагIа «Грознефта» объединене центральни ремонтно-механически завод, транспортни машиностроене, крекинг, Грозненски мехкдаьтта чакхдоаха, автотракторно-ремонтни заводаш, коммунальни боахама, торговле, общественни порядок лораяра Министерствай предприятеши организацеши, «Скотооткорма» треста, «Чечинг-«Скотооткормай» треста, «Чечингстройтранс» яха объединени.

Тиша аьшк гулдара а кийчдара а план кхоачашъе гIерташ кIезига къахьийгадац «Росглавтормета» республикански управлене болхлоша, городашкеи районашкеи болча цун уполномоченнеша.

Предприятешка а организацешка а укх тIеххьарча хана дикагIа лел тиша аьшк гулделгеи лохилгеи. Тиша аьшк ханнахьа дIа ца дохийтача предприятей а организацей а кулгалхоша цу хьакъехьара бехктокхамал йовзийташ де дезараш даьд тха управлене уполномоченнеша.

Къаьстта дика болх баьб уполномоченнеша — № 5 йолча заготучасткерча нов. Купина, Ташкалински заготучасткерча нов. Дондоха, № 2 йолча заводской заготучасткерча нов. Ракаминова, Урус-Мартана заготучасткерча нов. Лысенкос.

Цхьабакъда, мехкарча металлургически предприятешта тахан хьалхашка латта декхараш кхоачашдара дIадала деза пайда эцанза диса деррига аьшк.

МалагIаш да-хьогI пайда эцанза диса кхоачамаш?

Цкъа-дале, шозлагIа юха переработка яра бизза пайда эцац республика машиностроительни промышленноста предприятешкарча отходех.

Тишача аьшка лоархIаме кхоачам ба телха, пайда ца эцаш латта оборудовани, машинаш, инструменташ, юаснна оатхалаш, узлаш.

ХIара шера 45 эзар тонн гаргга из белаз яла йиш йолаш я Нохч-ГIалгIайчен предприятеш, боахамаш, гIишлош. Цхьабакъда, цох кхоачамбаь ца Iеш, правительства баьча сонамах еррига организацеш декхарийла я болх ца беш сеца 3 бутт баьнначул тIехьагIа списывать а деш эшаш йоаца оборудовани тишача аьшка дIачуяла. Амортизационни тиша аьшк гулделга дерттIа вIаштIехьдаьккхадац вай республике. Масала, гIишлой механизаце управлене кулгалхоша тишъеннача башенни краний секцеши болх бе пайдана йоаца 4 изоляционни машинеи тишача аьшка дIачуяла ца туга массехк шу да. 1963—1964-ча шерашка дIаяхьа оттаяь дукха юрта боахама техника латт хIанз а тIехьа совхозийи колхозийи усадьбашка. Сунженски района «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза 1-чеи 3-чеи бригадашка меттах ца йоаккхаш латт тишъенна техника. Колхоза эшаш доаца итташ тоннаш хургйола тишъенна гIирсаш да юрта боахама техника лоаттаеча метте, дукха маьженаш, оатхалаш укх йоархIашта юкъе дIа-хьа кхайса.

Тишача аьшка дIачу ца луш хIана уллаю оаш эшаш йоаца оборудовани, аьнна хаттар оаха дича колхоза председатела Кочарова аьлар: «Колхозо кхоачашъяьй ах шера план, хIаьта совдаьннар аллийта».

Сунженски района парте XX-ча съезда цIерахча колхоза № 1 йолча бригада территоре тIа дIа мел хьежача бIаргаго йиш я тишача аьшка дIачуяла мара кхы пайдана йоаца юртбоахама техника.

Цу тайпара масалаш дуккха доаладе йиш я. Тиша аьшк дIачудалара Министерства кулгалхоша, колхозий председателаша, совхозий директораша кIеанг-дукха йоакхо яь яларе, ах шера 120 тонн тиша аьшк тIадусаргдацар юрта боахама Министерствана.

Тишъеннача автотранспортни запасни оатхалий а агрегатий а чотах Iаьржеи бос болеи металл гулдара де деза гIулакхаш даь дац «Сельхозтехника» республикански объединене. Пайда ца эцаш дукха кхоачамаш дус «Грознефта», «Грозэнерго» яхача объединенешка.

Тиша аьшк гулдеча дика дакъа лоац вай республикерча кагирхоша. Укх тIеххьарча хана эзараш тоннаш тиша аьшк гулдаьд комсомольцашеи пионерашеи. Цхьабакъда, тиша аьшк кхы а дуккха да. Цудухьа чIоагIбе беза из болх. Цул совнагIа вIаштIехьдаккха деза тишача аьшка переработка елга. Йолаш йолча порядках хIара шера 750 тонн совгIа тиша аьшк Iовш йола ерригa предприятеш декхарийла я дезагIеи лайгIеи дола тиша аьшк къаьст-къаьста долаш кийчде. Цо торо хулийтаргья болати чони лоаладеча пишкашка овсарлегIа болх байта, тиша аьшк кIезигагIа доаде, машинаькъа тIа дIа-юха лелача вагонех бизза пайда эца.

Цхьабакъда, хIанзалца предприятей дуккхача кулгалхоша кийчъяьяц тишача аьшка переработка ю участкаш, кIезига йоакхо ю лаьрххIа йолча механизмашца заводаш Iалашъяра.

Тиша аьшк дукхагIа гулдара тоъам боллаш кхоачамаш да вай республике. Царех пайда эца беза кхетамца. ВIалла ла мегаргдоацаш да, министерствайи ведомствайи предприятей цхьаболча кулгалхоша тиша аьшк дIадалара паччахьалкхен планаш кхоачашъяра гIулакха дукха сагота ца хилар, совнагIа дола кхоачамаш ца лехар, тишача аьшка переработка яр тесса леладелга.

Дика хургдар Российски Федераце дуккхача областий моттигерча Советски органашкара хьокхам а эцаш, къахьегамхой депутатий городашкарчеи районашкарчеи Советашка тиша аьшк гулдара массазара гIо-новкъостала комиссеш вIашагIйохкаре. Общественноста новкъосталца цахалдаш тIахьожам лоаттабергбар цар цу лоархIамерча балха, из мах бола бедал дIакхувсаш йоаергьяцар, тиша аьшк гулдари, лорадари мел лоархIам болаш гIулакх да хойташ кхетама болх бергбар бахача наха юкъе. Цу тайпара комиссеш вIашагIъехкача бакъахьа хургьяр предприятешкеи цхьайолча организацешкеи.

Тиша аьшк — халкъа рузкъа да. Партийни, советски, боахамеи организацей хинна ца Iаш, вай республикерча хIара къахьегамхочун а декхар да из лораде а, кхетамца цунах пайда эца а. Министерствай, ведомствай, халкъа боахама беррига болхлой хьалхарча аргIанна кхоачашде деза декхар да—тиша аьшки Iаьржеи бос болеи металли гулделга, дIалулга овлангара тоадар.

С. АРСАМАКАВ,
«Росглавтормет» Нохч-ГIалгIай управлене керттера инженер.

ЖА ЛОРГИЛГА
дика чакхдаьлар

Ханал ши ди хьалха чакхъяьлар жа ларгара компани «Назрановский» совхозе. Цу гIулакха кулгалдеш хилар зоотехник-селекционер нов. Мальсагов Або.

Дукха яр Абой бIарг дIакхача безаш моттигаш. ЦIенеи доа ца деши тха доаккхилга, сортировка, классировка, прессовка елга, хIара болхлочун норма тIеххкхоачашъяра эшар ший ханнахьа вIаштIехьдоаккхилга — из деррига а Абос дика кхоачашдир.

Цудухьа дикал лакха а йолаш ханал хьалха из болх чакхбаьлар.

Норма 2,5 килограмм йолча хIара устагIанна тIера 3,5 килограмм тха даьккхар жа лоргараша.

Тха сов цIенеи, дерттIа сортировкеи классировкеи яь хиларах, зачетни дозал кхы а лакхагIа доархIаргдолаш да. Жа Iушта юкъе а дикагIбараш ба. Масала, Ториев Яхьъяй жеха хIара устагIанна тIера 3,9 килограмм тха дергад. Цун дикалга хьежача зачетни дозал 5,5 килограмм гаргга хул.

Цу ферме массехк шера дика болх беш хьавоагIа воккхагIвола жаIу нов. Алиев Iаьла. Укх шера баь 490 аьхар ба цунга. ХIаране тIара пханах 2,2 килограмм тха даккха дезача 3,8 килограммага кхоачаш тха даьннад царех.

Говзал дика йолаш хIара денна нормаш тIеххкхоачашьеш жа дергар жа Iуша Алиев Iаьлас, Ториев Яхьъяс, Гагиев Бахьаудина, кхыбараша.

Жа лоргача доккха новкъостал дир Наьсарен районерча юртбоахама техникума студенташа, хьехархоша.

У. АБАДИЕВ.

Халкъа Монголе 40 шу дизарга

ДОТТАГIИЙ ДОККХА ЦIЕЙ

Сийлахь боккхача Октябра идеяша хьал а хьоаяь, 1921 шера 11 июле халкъа революци хилар Монголе. Монгольски халкъа-революционни парте кулкал а деш, къахьегама аратствас (ахархоша) яь революци котъяларах хилар къонахчал долчеи къахьегам дукха белачеи монгольски халкъа дуккхача бIаьш шерий истори кхыча лостаме дерзара хана юкъ. Цу хана денз МНР къахьегамхой къама цIей махиллара хIара шерра-шера белгалдеш хьадоагIа 11 июль. Оамалга а декхарашка а диллача империализманна духьалара, феодализманна духьалара революци яр из. Из бахьан долаш хьахинна керттердар — колониальни феодальни низ-Iоаткъам хIалакбаь дIа а баьккха, суверенни монгольски халкъа демократически паччахьалкхе хьахилар да. Революце дегIаяра ши этап я: хьалхара яр — юкъара демократически (1921—1940 шераш), хIаьта шоллагIа яр — 40-ча шерашка денз йолаенна социалистически. Мехка шерра социалистически гIирс хьалбелга доладелар тIом йистебаьнначул тIехьагIарча юкъагIа, дунен социализма система хьахилча. Шиъ пхьe шера плани 1948—1957 шераш) кхаь шера плани 1958—1960 шераш) кхоачашъяр бахьан долаш социалистически производственни отношенеш ерригача экономике котъяьнна бола аграрно-индустриальни мохк хилар тIехьабиса, духхьала хьайбаш леладара мохк хиннача МНР-ах. Мехка хьаьий хIанзарча ханара промышленность, транспорт, бувзам. Карта тIа гучаяьннай керда городаши поселкаши, ка маьхал а ювлаш дегIаухаш доагIа Iилмеи культуреи. Иштача гIулакхаца кхоачашхинна чакхбаьннаб экономически хьакъехьа тIехьадиса мехкаш капиталистически боацача новкъа социализмага дегIаахарах бола ленински хьехам. 1960 шера денз социалистически общество хьалъяь яккхара йолаеннай МНР. Цуй керттера декхар — чIоаггIа йола социализма материально-технически база хьаелга. ХIанз ка маьхал а ювлаш кхоалагIа пятилетка (1961—1965 шераш) кхоачашъяь йоаккхаш доалл монгольски халкъ. Боарам боацаш чIоагIа лакхъеннай дунен халкъашта юкъерча афенера МНР сийле. Сийлахь йоккхача социалистически доттагIлен член а йолаш, Монголе шийгара доагIа дикаш ду социалистически мехкий доттагIали барт-цхьоагIои.

«СЕРДАЛО»
3-гIа оагI. 10 июль 1965 шу.

Доазол дехьара

КИМ ИР СЕНА ИНТЕРВЬЮ

ПХЕНЬЯН. 7 июль. (ТАСС). Къулбехьен Кореера сиха арабаха беза ВIашагIкхийттача Штатийн бIухой, корейски дош корейски халкъо ше къоастаде деза. Корея вIашагIтохара духьала ба къулбехьен Кореяна оккупаци яь США империалисташи корейски халкъа чухьарча гIулакхашта юкъелелхара политикеи, аьлар Корея Къахьегама парте ЦК председатела, КНДР министрий кабинета председатела Ким Ир Сена кубински журналисташта ше еннача интервью тIа. Цу хьакъехьа хоам бу ЦТАК яхача агентства.

Корея вIашагIтохара перспективах дувцаш, Ким Ир Сена цIаьккха а мукIарло дир, корейски халкъо ше кхы арахьара низ ца беш машаречa наькъаца чакхдаккха деза мохк вIашагIтохилга, аьнна.

Ким Ир Сена хьаллаьцар Къулбехьен Вьетнама халкъа американски агрессена духьала лоаттабу къовсам, КНДР правительство Къулбехьен Вьетнама халкъа моллагIа материальни а моральни а новкъостал де кийча хилар белгал а дир. Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронта дийххача хана цига добровольцаш бахийта кийча я КНДР, аьлар Ким Ир Сена.

Вашингтоне кхаьчав Мензис

ВАШИНГТОН, 7 июль. (ТАСС). Президентаца Джонсонацеи паччахьалкхен секретараца Раскацеи переговораш е селхан укхаза венав Австрале премьер-министр Мензис.

Джонсони Мензиси переговораш е селхан вIашагIкхетарах «дагардар дIа-юха алар да», аьна хоам баьб КIайча цIено. Укхаза цхьаккха шек вац цу переговорий керттердар вьетнамски тIом латтилгах долга. Ховш ма хиллара американски австралийски салтий сайгонски режима марионеточни бIухошца цхьана къулбехьенвьетнамски партизанашта духьала тIом беш ба. ХIанз укх сахьата малхбузен ши держава США-и — Австралии Къулбехьен-Малхбоален Азен леладеча агрессивни гIулакхаша чIоагIа саргаза я. Вашингтоне хувцаш да ер шу чакхдалалехьа Къулбехьен Вьетнамера США бIухой бIаь эзар сагага дIакхоачаргба яхаш. Цу хьакъехьа хом бу «Лайф» яхача журнало.

Къулбехьен Вьетнаме дукхагIа бIухой бахийта дага я Австрали а. БIехача къулбехьенвьетнамски тIем тIа хьинаре дакъа лоацаш хиларах каст-каста вIашагIбеттабала безаш хул союзникаш. Укх тIеххьарча кхаь кIира хIанз шоалагIа Вашингтоне воагIа Мензис. Дукха ха йоацаш АНЗЮС-а совета сессе хиннача австрале кхыча мехкашцарча гIулакхий Министра вIаштIехьдаьккхад шийн премьер-министр Джонсонаца вIашагIкхетилга.

КЪУЛБЕХЬЕН ВЬЕТНАМЕРА ТIЕМА ГIУЛАКХАШ

ЛОНДОН, 7 июль. (ТАСС). Сайгонски, американски, австралийски бIухоша «В-52» яхача США ВВС-а езача бомбардировщикаша новкъостал а деш «Д» яхача зоне керда операци йолаяьй, яхаш хоам бу Рейтер яхача агентства. Къахьача оныто Iомабаьча американцаща хьалхагIа санна хестадац шоай герз, хIаьта тIемахлаьца цхьаккха хоам а бац.

«Д» яхача къулбехьенвьетнамски патриоташа дIалаьцача зоне тIом латта нйслагIа ди да. Из зона массехк бIаь квадратни километр хулаш йоккха моттиг я. Зона къулбехьара доазув Сайгона 50 километр мара гаьна дац.

Марионеткашта юхатоха магап Сайгона гаргагIертача кортамукъален эскара доакъош. Царна новкъостала оарцагIбаьхаб «Союзникаш» — американски австралийски тIема доакъош. 28 июне патриоташта духьал йолаяьча операце дакъа лаьцар цар. Цхьабакъда, кхаь дийнахьа даь тIемаш «союзни, бIухой бокъонца эшабеш чакхдаьлар, хIаьта цар шоашта хьалхашка оттадаьча декхарах а хIама хиландар.

Къулбехьен Вьетнама патриотически низаша тIема гIулакхаш леладу кхыча районашка а. Информационни агентсташа хоам ма барра, патриотий эскара доакъоша дIа на хецаш шоаш доал ду Ба-Жиа (Сайгона къилбаседехьа 550 километр йолча) эскара опорни пункта гонахьарча район. ДIаяхача бус Ба-Жиана минометашца Iалаьмате чIоагIа дов даьд патриоташа. Гобаьча гарнизона, сайгонски салташта гIо де американцаша итт истребитель-бомбардировщик яхийтай. ТIом хIанз а сацанза латташ ба.

Вошал долча мехкашкара хоамаш

ПЛЕВЕНА НЕРЦА ЗАВОД

СОФИЯ. (Корр. АПН). Гаьнна доазол арахьа дика йова Болгаре консервни промышленность: компоташ, конфитюраш, мерза шибаа. ХIара денна дукхагIа тара эш царна. Цудухьа Плевен яхача городе ши шу хьалха керда стекольни завод хьалъе йолайир.

Дукха ха йоацаш заводе хьалъяь яьннача пишко шийн эгара хьалхара продукци елар — лоаладаь кизга. Банкаш хьаеш, йола ши автоматически лини а болх бе йолаеннай. Плевенски заводера кхы а йиъ установка болх бе йолаелча Болгаре консервни промышленноста хIара шера кхы тIа а миллионаш банкаш дургья.

ЭНЕРГЕТИКИЙ ТОЛАМ

БЕЛГРАД (АПН—ГАНЮГ). Укх шера Югославе пхе бетта яьккха электроэнерги 1964 шера пхе бетта яьккхачул 11 процент дукхагIа я. Цу юкъах 5,5 миллиард совгIа киловатт-сахьат электроэнерги яьккхай. Цунах ши дакъа совгIа — мехкарча гидроэлектростанцешца а йоаккхаш.

БОЛХЛОЙ ФЕСТИВАЛЬ

БЕРЛИН. Дукха ха йоацаш Одерерча — Франкфурта округе ГДР болхлой фестиваль чакхъяьлар. Ялх бIаь эзар зритель ши бIаь совгIа самодеятельнии профессиональнии коллективай концерташка хилар.

Германски Демократически республика халкъа искусства олимпиаде шовзткъе итт доазол арахьарча мехкашкара шовзткъе итт делетаци хилар. ГДР-а Министрий Совета председатель Вилли Штофа хилар цига.

Фестиваль хьаеллача дийнахьа Эберсвальд яхача городе бахараш-та немецко-советски вIашагIтехача ансамбла искусство яйзар. Цу юкъе дакъа лоацаш бар — ГДР доазон тIа гIулакх деш бола советски бIухойи халкъа автомобильни предприятей болхлойи. Клейста цIерахча франкфуртски театра сцена тIа Шведтерча театра къоначa самодеятельни коллективо шийн искусства говзал дIахьокхар.

Германски Демократически Республика дуккхача городашка хиннача советски музыкантий говзал массане могаеш тIайицар. Зрителаша безаме тIайицар РСФСР-а искусства заслуженни деятела Ю. Реентовича кулгалду Доккхача театра чIондаргий ансамбла хIара выступлени.

Халкъа искусства олимпиада чIакъовлача дийнахьа нов. Вилли Штофа къамаьл дир.

Руди РАЙНУС,
ГДР-а журналист (АПН).

Вьетнама Демократически Республика. Ханое Советски Союза новкъосталца хьалъеш латт политехнически институт. Укхаза кийчбергба мехка халкъа боахама бола специалисташ. Хьалъеш латт актови зал, 250 эзар книжкана лаьрхIа библиотека. Дешара корпусий цхьа дакъа хьалдаь даьннад. Дерригa балхаш даь даьлча института ворхI факультете дешаш 2500 студент хургва.

Сурта тIа: института къона гIишлонхой.

В. Соболева сурт.
ТАСС фотохроника

Массехк шу да МалгIабикерча городской больнице медсестра Кладкова Надежда болх беш йола. Из массанена дика йовзаш а езаш а я.

Из тамашийна дац. Лазара кIалбисача дуккхачарна дийи-бийсеи ца къовсаш шийна мамогга новкъостал деш хьайоагIа Надежда ше болх бе йолаеннача хана денз.

Цхьана болх беча новкъосташа шоай комсомольски организаце секретаралла хержай из.

СУРТА ТIА: Н. Кладкова.

Е. Недеря сурт.

Коллекционер

Книжни магазинашка, «Союзпечата» будкашка вахе газеташка, журналашка, кхыдолча литературага хьожаш массайолча хана хIама лехаш хул 25 шу даьна цхьа зIамига саг.

Малав из?.. Фуд цо лехар?

«Красный молот» яхача заводе флюсоваралла болх беш ва Шулик Генрих. Ше балхах мукъа волча хана дуне тIа хьаьь ара мел яьннача трамвай сурт тIа дола маркаш лехаш, гулъеш ва из.

Бера хана денз коллекционер ва Генрих.

Дунен тIара 225 городашкара 3210 тайп-тайпарча трамвай сурт тIа а долаш маркаш гулъяьй цо. «Дюваг» яха Румынера, Т-3 — Чехословакера, Т2-62; В 2—6 — Сан-Францискера, иштта доазон дехьара кхыча паччахьалкхений трамвай сурташ гулдаьд цо.

Белгалдаккха деза, Генрих Шулика ше гулъяьча маркай гIонца трамвай эгтара хьалха Грозне дIайолаялара истори оттадергхилар.

В. СНЕГИРЕВА,
библиограф-краевед.

КОГА ГIИРС—ХОЗЕИ ДИКЕИ

Семилетка тIеххьарча шера шоай хьинар ца кходеш къахьегаш я кога гIирс беш йолча фабрика коллектив. Валови продукци арахецара 6 бетта план 103,8 процент кхоачашъяьй, хIаьта товарни продукци арахецара план 111,9 процент. Планал совгIа 235 эзар сома маьха товар арахийцад.

Шу доладуш Москве хиннача кога гIирса моделей хьажаре шоллагIа моттиг яьккхар Грознерча фабрика коллективо.

Укх шера балха юкъейоалае лаьрхIа хинна кога гIирса 28 керда модель хIанзле кийчъяь производстве арахеца йолаеннай, хIаьта хIанз планал совгIа кхы а 10 модель кийчъеш ба фабрика модельераш. Хьинаре къахьег цар шоаш еш йола туфлеш, ботинкаш, маьчаш кхы а хозагIеи, дукхагIа яхаргIолаши е гIерташ.

Иштта шийн болх дукха безаши дика бовзаши ва кога гIирса керда моделаш кийчъеш вола моделье П. Арутюньянц. ЛаьрххIа гулъяьча комиссе тIехдика мах а баь Ерригсоюзни хьажаре яхьийта лаьрхIай цо яьча моделех цаI. Август бетта Москве хургйолча оптах кога гIирс бохкача ярмарке дакъа лоацаргда Грозненски фабрика. Цига цар хьоргья дикагIйола моделаш.

Дукха къахьийгад фабрике хьаеча продукце дикал лакхъяра, цхьадола кердадараш производства юкъе а доаладаьд, масала, хIанз фабрике массане леладеча «ЛНТ» яхача кердача хьамчаца хьалхагIа леладаьчул дуккха дикагIа айраш хьатIалоталу; хьаьйй кIоажонгахьарча даькъанна формовка еш йола керда формаш.

Кога гIирса дикал лакхъяраи товар дукхагIа арахецараи къовсам лоаттабеча фабрика коллектива вIалла а дицдац арахецача продукцега дIабодаш бола мах денгара денга лакхбеш болх бе безилга. Цу хьакъехьа балха юкъейихьай цхьайола мероприятеш. Иштта кхалнаьха туфлешта цIокax деш долча чутохара конструкци хийцай: болх бе йолаеннай маьчей айрапи стелькаши шаьрдеш йола приспособленеш, иштта кхыдараш а.

Цу дерригнеша торо хулийт хIара болхлочун къахьегама овсарле лакхъе. 491 сом маьха продукци арахеца йоагIача фабрика хIара болхлочо юкъера лаьрхIача 510 сома продукци арахец. Дика къахьегаш я № 4 йолча маьчаш еча цеха (начальник Мкртычан) шоллагIа смена. Кхы дIахо а балха темпаш лох ца йолийташ къахьега дага я фабрика коллектив.

М. ИВАНОВА,
Грозненски кога гIирс беча фабрика керттера инженер.

И. РАДОВА,
планови отдела начальник.

Къахьегамхой социальни Iалашонна юкъе кердадар

1965 шера цхьоалагIча июне денз социальни Iалашон органаша хьайиду шоай лаьтташ совхозашкеи, предприятешкеи, организацешкеи дIадениача колхозий членаш хиннарашта пенсеш хьожадара дола документаш.

Малав хьалха колхозхо хиларах тарра пенси ийде бокъо яр, малагIа документаш да цу гIулакха тIадахьа дезараш?

Шоай лаьтташ совхозашкеи, кхыча предприятешкеи организацешкеи дIаденнача колхозий членаш а хинна, колхозех кхы боахамаш ларца дувзаденна къахьегилга сацийтача пенси хьожаду колхозий членашта оттадаьча хьалашкеи боарамашкеи хьежжа. МаIача наьха къоанала пенсе бокъо хул 25 шера балха стаж а йолаш 65 шу даьлча денз, кхалнаьха — 20 шера балха стаж а йолаш 60 шу даьлча денз. Яьнна хан стажи къоастаю, колхозера болх битача денга кхаччалца а доацаш, пенси хьожадайта болхача денга кхаччалца лаьрхIа. Цудухьа лоархIаме хургдац колхозах совхоз хулийта ха тIакхоачача хана маIача саго шийн 65 шу дадалехьеи кхалсаго шийн 60 шу дадалехьеи колхозера болх сацийта хилар.

Инвалидалах дола пенси хьежадергда ВТЭК-а 1-ча е II-ча группа инвалидаш хилар лаьрхIачеи яьннача ханага диллача хиланза яргIоацача боараме балха стаж йолчеи колхозий членаш хиннарашта, нагахьа санна инвалидал къахьегамах даьннача айпаца е профессиональни лазарца дувзаденна деце. Инвалидалах дола пенси хьожадара эша эггара йоккхагIа йола стаж я маIача сага — 20 шу, хIаьта кхалсага — 15 шу. Колховий членаш хиннарашта пенси хьожадара йолча къахьегама стажаца дIалоархI колхозе болх беш хинна еррига ха а болхло е гIулакхерaвар волаш болх баь ха а, нагахьа санна из документашца бакъдаь хуле. Колхозхо хинначунга ше колхозе болх барах дола документаш доацаш а хуле, цар хьакъехьара архиваш йиса а ца хуле, колхозе болх баь еррига ха тешийн лоткъамашца бакъе йиш я. Тешашкара лоткъам эц пенсеши пособеши хьежадара комиссе.

Колхозех кхы боахамаш даьчул тIехьагIа моттигерча бюджета ахчах хьежадаь хIара беттара пособеш ийдеш болча колхозий членаш хиннарашта пенси хьежадергда колхоза членашта санна, стажах долча документашка юха а ца хьожаш.

Колхозий членаш хиннарашта пенси хьежаде йиш я алапех лаьрхIа а. Колхозхошта а санна, пенси дехалехьа тIеххьара дIадахача 15 шерах хьаштдоллаш долча 5 шера алапи лаьрхIа хьежадергда колхозий членаш хиннарашта дола пенсеш.

Колхозий членаш хиннарашта пенси хьежадара дола документаш дIател уж бахаш йолча моттигашкарча социальни Iалашон отделашка. Пенси хьожадара бокъо къестаергья пенсеши пособеши хьежадара йолча комиссе.

Стажа хьакъехьарча документел совгIа заявленеца хила деза колхозхочо тIеххьарча хана болх беш хиннача колхозах совхоз хилийтарах йола справка. Цу хьакъехьара документаш тергда колхоза лаьтташ тIа яхкача совхозаша е йоагIаш йолча райсоветий исполкомаша.

ТIеххьарча хана Казахски ССР е Киргизски ССР колхозашка болх беш а хинна, тIаккха Нохч-ГIалгIай АССР юхабаьхкачул тIехьагIа цхьаннахьа а болх ца беш болча наха, нагахьа санна уж хьабаьнначул тIехьагIа цу колхозах совхоз яьяле, тIаккха царна пенси хьожаде йиш я колхозхой хиннарашта санна, балха стажи яьнна хан йолаш хуле. Балха стаж бакъеш долча документашца хила деза Казахски ССР цар болх беш хиннача колхозах совхоз яь хиларах дола официальни документ.

1965 шера январь бетта денз социальни Iалашон отделаша берах хилареи бер дареи пособеш тел колхозий членаш болча кхалнаха.

Колхозий членаш болча кхалнаха, болхлой е гIулакхера нах болча кхалнаха а санна, отпуск лу, бер далехьара 56 календарни дии бер даьчул тIехьагIара 56 календарни дии а долаш, хIаьта бер делга лерттIа доацаш хинна хуле е шиъ а кхы дукхагIа а бераш даь хуле бер даьчул тIехьагIара отпуск 70 календарни ди хулийташ йIаьхъяь лу. Отпуск а цунах доагIа ахча а тел дарбай учреждене телача больнични листокага хьежжа.

Берах хилареи бер дареи пособи ийде бокъо я колхозни производстве дакъа лоацаш хиннача берригача колхозий членаш болча кхалнаьха.

Пособе боарам колхозхо йола кхалсаг колхозе болх беш хиннача хана йIоахалгеи цо болх баь даьккхачунгеи хьежжа хул.

Берригача отпуска юкъагIа алапе 100 процента боарамера пособи хьожаду:

а) балха стаж 3 шерал кIезигагIа йоацарашта;

б) Дай-мехка тIема партизанкаш хиннараштеи инвалидаштеи;

в) орденаш арашта;

г) цхьан шерал кIезигагIа йоацаш балха стаж йолча кхалнаха - новараша е колхозни производства хьалха латтарашта.

Юхебисача колхозий членаш болча кхалнаха берах хилареи бер дареи пособи болх баь даьккхачун $^{2}/_{3}$ боараме тел берригача отпуска юкъагIа. Цхьабакъда, фуннагIа - моллагIа дале а пособе боарам отпуска цхьан календарни дийнахьа 40 кепигал кIезигагIа хила йиш яц.

Берах хилареи бер дареи пособе боарам оттабу из отпуск луш долча календарни шера болх баь бокъонца даьккхачун боарамга хьежжа. Цу даьккхачоа юкъедода болх барах ийдаь алапи а продуктай мах а. Продуктай мах лерхI цу шера долча паччахьалкхен кагарий доккара - эцара маьхашка хьежжа.

Берах хилареи бер дареи пособи эцар духьа больнични листок а ийца колхоза правлене яханза яргьяц колхоза член йола кхалсаг. Цига дIаяздю больнични листока цхьоалагIчеи шоллагIчеи разделаш тIа яздер. Колхоза правлене е колхоза социальни Iалашон совето дIалулга хойташ яздь кахьат а алапе хьакъехьара справка - расчет а тIехьа социальни Iалашон отделага дIалу из больнични листок, цо пособи дIалургдолаш.

Вай республикерча колхозашка хIанзлехьа а дуккхача кхалнаха - колхозхошта тийннай берах хиларахи бер дарахи йоагIа, пособеш телаш йола отпускаш. Иштта, масала, Шелковской районерча «Коминтерн» яхача колхоза колхозхо йолча Н. Емакишевайна 296 сома боараме дола пособи деннад. Цу районерча Ленина цIерахча колхоза колхозхо йолча Хизриева Аймата 261 сома пособи деннад. Сунженски районерча XIX партсъезда цIерахча колхоза доярка йолча Нина Ивановайна Белованцевайна — 397 сома, цу колхоза колхозхо йолча Галина Ивановна Петровайна — 202 сома пособеш деннад.

Дуккханеша хетт: берригача кхалнаьха - колхозхой йолийн - хьогI берах хилареи бер дареи пособи йидара бокъо? Берригней а я, хIана аьлча пособи хьожаду цар колхозе болх бу мелла ха яле а. Цхьабакъда, колхоза правленеи колхозхой социальни Iалашон советеи бокъо я колхозерча балхех тувлалуш хиннача кхалнаха пособеш хьожаделга деха ца тугаш Iе.

Л. ОСИПОВА,
Нохч - ГIалгIай АССР социальни Iалашон Министерства пенсейи пособейи отдела начальник.

Сакъердамерча походийи экскурсейи ха

Сатийна я Наьсарерча берригача школашка. СалоIаш ба дешархой. Тайп-тайпара да цар салоIар — цхьабараш пионерски лагерашка, шоллагIбараш берий площадкашка, кхоалагIбараш юрташка шоай гаргара нах болча, иштта кхычахь а.

Дика вIаштIехьдаьккхал берашка салоIийталга № 13 йолча школа-интерната хьехархой коллективо а школа берригача администраце а. Дешара шу вIалла йисте а далале ахкан замалахьа берашка салаIийтара план оттайир цар.

Вай республике салоIаш хиларал совгIа гаьнна цун доазол дехьа а бахаб цу школа-интерната дешархой. Масала, самолетаца Ленинграде вахав тIехдика дешаши школа общественни вахаре хьинаре дакъа лоацаши вола итт дешархо. Цига шоаш хургболча ворхI дийнахьа цар кхуврга дуккханахьа баха. Ленинградера Москве а баха цига ши-кхо ди даьккхачул тIехьагIа цIабераргба уж.

Саготтдеш бац Наьсаре бисараш а. Шовзткъа совгIа дешархо Лермонтовски моттигашка экскурсе а хинна цIавенав. Геттара раьза ба уж шоаш бихьача наькъа. ХIаьта хьатIадоагIача шера цIаьхха а шига юха баха чIоагIо яьй дешархоша.

Хьалха кхы а мукъа ха я дешархой из йоагIача тайпара дика дIаяхьарга хьежжа берий салоIам а дикагIа хургба. Тхо Iохайша дагIаш хьачувоал школа-интерната директор нов. Гайтов. Цо йоах: «Юха деша баха ха хьатIакхачале цхьабола дешархой Iаьржача форма тIа бахийта лаьрхIал оаха. Цу тайпара йола экскурсеш шерра-шера ю тха школа дешархоша. ХIаьта белгалдаккха деза из дерригa вIаштIехьдаккхара дола ахча школа участка тIа берашa кхебаьча хьувкъамах ийца хилар».

ВогIа салоIаш бац Наьсарен бархIшерарен цхьайтта шерарчен школай дешархой а. Сакъердаме дIахьо цар шоай ахкан каникулаш. Къаьстта раьза хилар дешархой Военно-грузински наькъа тIа гIолла шоаш баха хиннача экскурсена. Цул совгIа уж хилар Пятигорске, Нальчике, Тбилисе, кхычахьа.

Сиха йистеяргья дешархой каникулаш. КIеззига бокххагIа хинна дика са а леIа деша юха классашка Iоховшаргба уж. Шеко яц «Миштa дIайихьар аз каникулаш» аьннача темах хьехархочо шоашта енна сочинени цар дика язъергхилар.

В. МАРЗИЕВ,
тха собкорр.

Редактора зам. А. А. МЯКИЕВ.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО: 6.30 — Юрта боахама болхлошта передача (гIалгIай меттала). 17.20 — Ашараш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Хоамаш. 7.40 — «Къона тIехье» яха передача (нохчий меттала). 16.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.10 — Концерт. 16.35 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.45 — «Таксист» яха Аушев Султана дувцар. (гIалгIай меттала). 17.05 — «Ди хьаькъала суда хьалхашка» яха беседа (эрсий меттала). 17.20 — Музыка. 17.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.40 — «Дарц» яхача Боков Ахьмада повеста тIара дакъа (эрсий меттала) 18.25 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.35 — Заявкех оттадаь концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Дай-мехка воI хье вале. 18.55 — Киножурнал. 19.25 — Эфира да эрсий халкъа илли. 20.25 — «Кругозор» яха телевизионни журнал. 21.15 — «Очарованный странник» яха телевизионни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный ЦIеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахарен, промышленнин, юртбоахамен, письмойн отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий» Проспект Революции, 7/84.

СФ05410. Заказ № 3966.